

308309

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. చెన్నపట్టణము 1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 10వ తేది శనివారము. No. 175
సంపుటము ౧ ఆ సందనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ శుక్ల ౬. సంచిక ౧౭౫

నోటీసు.

[మేమచ్చు ప్రారంభించు నప్పటికి మాయంత్రములలో నొక్కటిచెడి తాత్కాలికముగా పనికి రానందున నేటిదినము పై నాలుగుపుటలను ముద్రించుటకు ఏలు లేనందులకు చింతిలుచున్నాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవస్థాపకుడు]

స్థానియవార్తలు.

హాగ్నయకు ప్రజలను వదలుట:—ఈదిన ముదయము 8 గంటలమొదలు 12 గంటలదనుక 8-వ, 10-వ వాకిళ్లగుండా ప్రజలను మదరాసు హాగ్నయకు ధారాశ్రమకు వదలిపెట్టిరి.

తెలిగ్రాఫునోటీసు:—తెలిగ్రాములలో నూతనపద్ధతి క్రింద పదముల వెంచి కట్టుమును పుచ్చుకొనుపద్ధతి న్యూజీ లండు వర్తమానములకుగూడ నన్వయించును.

మెరీనాలో బ్యాంకు:—ఎల్లుండి సోమవారము సాయంకాలము 5-30కి మదరాసు వాలంటియరు గార్లు మెరీనాలో బాండు వాయిచుదురు.

నిన్ను జాత్యుద్ధరణసంఘము:—చేఫ్ పురయము 8గంటలకు వెంకటాచలలోని నిన్ను జాత్యుద్ధరణసంఘ భవనమున స్వామి బ్రహ్మానందగారు తిరుమంగళాశ్వాసు జీవితమునుగురించి ప్రసంగించుదురు.

సంగీతకచేరి:—గౌరవనీయులగు సర్ శంకరనాయక్ గారి పోషణకింద నీరాత్రి 9 గంటలకు విట్టోరియాటవుక్ హాల్లో ప్రొఫెసర్ హోమీ మేర్వాన్జీగారిసంగీతకచేరిజరుగును. ఈ మేర్వాన్జీగారు హాగ్నోనియము వాయిచుటలో మత్తర యిండియాదండంతటను ప్రసిద్ధిగాంచిన వారు.

తడిన్ లక్ష్మీదేవకొట్లబిడ్డ:—18 వ తారీఖు మంగళవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆలివర్నూడ్డులోని లజ్ భవనమున వైక్లబ్బువారి సభజరుగును. అత్తలీని, సుగ్రామనిధి కీసభవారవలన జమచేయబడిన వైకము మొత్తము, అది వినియోగింపబడిన విధానము మున్నగు వివరణములుగల రిపోర్టు చదువబడును.

యధ్యక్షైర్యనావ:—మదరాసునుండి వెళ్లెనుండు యావావకు మదరాసుకుల్లబ్బు త్రీలు నర్సులకు దుస్తులను, వాకర్ కంపెనీవారు బ్రాం, బిస్కీ, జీక్ మున్నగు మధ్య పానములను, దిండ్లకు సంచులుకుట్టుటకుగాను లాంగ్ క్లాత్ గుడ్డను, మెక్ డొవల్ కంపెనీవారు బియ్యం, బ్రాం దీని, హైదరాబాదు లీగల్ అడ్వైజర్లు కృష్ణమాచారియార్ బ్రదుర్పు అను కంపెనీవారు రి వేలరతుల పప్పును, ఎస్. వి. రామ స్వామి మొదలియారు గారు కోయంబత్తూరు కేలీని, ఓక్స్ ఆండు కంపెనీవారు అగర్ థోనుమాత్రము. పుచ్చుకొని విద్యార్థులకు యూనిఫారము దుస్తులను, మంగళూరునిన్ను జాత్యుద్ధరణసంఘమువారు వస్త్రములను, కోయంబత్తూరు ప్రీత్సకంపెనీవారు వేయి రతుల కాఫీగింజలను, బహుమానముచేయ మద్యమించియున్నారు. ఈ రాజధానికాక, బయటిరాజధానులలో సర్ అలెగ్జాండర్ పెక్ రాబర్టు గారును, కాక్ పూరు ఊర్ క్ మిల్స్ కంపెనీ డైరక్టుర్లు సేనకు ఉపయోగ్యుగు వర్తమానం 1500 గజముల నిచ్చెదరు.

పార్లమెంటు సభ.

యధ్యక్షైర్యనావ సమాధానములు.
సెప్టెంబరు 10 వ తేదీని జరిగిన పార్లమెంటు సభలో ను భ్యాంకము లనేకము చర్చింపబడినవి.
మాంతకుల పీఠ.

సరకుల యోడలు రాకపోకలుచేయు సముద్రమార్గము లలో మందుగునులను పెట్టుచున్న విషయమున నేమిచేయ దలచితిరి. ఆలాగునగులు పెట్టుచుండగా పట్టుకొనబడినవారి నేమి చేసెదరని ఫెలుగారు అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రభువు గారినిడిరి.

ఈవిషయమును అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రభుత్వో నాలోచించుచున్నారని దీనివిషయమై యిప్పుడేమియును చెప్పుట లాభకరముకాదని డాక్టరు మెక్ నుమాగారు సమాధానము చెప్పిరి. కొవనుగారు సముద్రములో మందుగునులను తీసి వేయుచున్న యోడలలో మనదేశముననున్న జర్మనులైదీలను పనవార్డునుగా నియమించెదరా?

బెల్జియముమీది విధించబడినకప్పములు.

బ్యాంకైరలుగారు జర్మనీవారు బెల్జియనుపట్టణములవలన వసూలుచేయుచున్న కప్పములకలన బెల్జియము దొరతనమువారికి కలుగుచున్న నష్టమును పూర్తిచేయుటకు బ్రిటీషు దేశము లోనున్న ఆస్తియూ జర్మనీదేశీయుల స్వాస్థ్యములను విక్రయించి ఆవిత్తమును బెల్జియనుల కొనుగంటు కధికారము కలుగుటకు తగిన కాసనములను దొరతనమువారు చేయదలచినారా?

ఆస్త్వితుగారు—నూచించిన రీతిని కాసన మేర్పరుచుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయింపలేదు.

అధినేతేశనములు, ఆంగ్ల పరిశ్రామికులు కలలోనియలు సెక్రటరీగారి నడుగుట.

వైజ్ఞేపుగారు—యధ్యక్షమువలన విశేషనష్టమును పొందిన వ్యాపారములయందైనను ప్రస్తుతమున్న యిబ్బంలలో నాంగ్ల వ్యాపారమునకు సహాయముచేయు తలంపుతో నాంగ్ల పరిశ్రామికులు చేసినవస్తువులకు స్వతంత్ర పరిపాలనముగల అధినేతేశముల ప్రభుత్వమువారి రిజిస్టరు విధించిన పన్నులతో కొంత కాలమువరకును సగముసగము తీసివేయుటకు మీరు వారిని కోరెదరా?

హార్బర్టుగారు—యధ్యక్షు నిమిత్తము అధినేతేశముల వారుగూడ లెక్కలేనసామ్యము వ్యయముచేయుచున్న యీ సందర్భములో అట్టిసలహానొసంగుట నాకంగీకారము కాదు లండనులో నున్న విరోధులగు విదేశీయులు.

జి. పె రెలుగారికి మెకెన్నా గారిటుల చెప్పిరి.
బ్రిటీషుప్రభువులలో నీవరోధులు 66778 మందిగలరు. వీరిలో 37475 మంది లండనులోను 9070మంది ఆయిర్లండు లోను కలరు.

విదేశీయులతో కంట్రాక్టులు

ప్రధానమంత్రిగారి నడిగిరి.

జోయినను లింగ్ నుగా—యధ్యక్షు ప్రారంభింపక మునుపు ఆంగ్లవర్తకులు విదేశీయులతోజేసిన కంట్రాక్టు లెంత వరకు చెల్లునోయను సంశయము విచారించి న్యాయాధికారులు తమయభిప్రాయమును తెలుపుటకుయధ్యక్షు ముగియవరకును కోర్టులలో నావిషయము తీర్మానముకావలెననివో నాసంగ తిని తెలుపుటకును మీరు న్యాయాధికారులను కోరెదరా?

ఆస్త్వితుగారు. వ్యవహారములో మామూలుగానున్న చో నేనట్లుకోరియుండను. అటులచేయుటకు కొన్నియిబ్బందు

లను పడుచున్నను ప్రస్తుత సిద్ధిగతులుబట్టి యటులచేయుట సాధ్యముగు నేమోయని యాలోచింపబడుచున్నది.

జోయినను లింగ్ నుగా:— ఆపర్యవసానము త్వరలో తెలుపబడునా?

ఆస్త్వితుగారు:— తెలుపబడును.

జర్మనుల అసత్యప్రకటనములను ఖండింఁగూ.

సీహెన్రీడెయిజయిలు గారికి సర్ యాగ్రగారిటుల సమాధానమిచ్చిరి.

తటస్థములుగానున్న దేశములలో జ్యోతులు ప్రకటించుచున్న కల్లవార్తలను ఖండించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. ఆదేశములలోనున్న ఆంగ్ల ప్రతినిధులకు యధ్యక్షుల సారాంశము లింతివార్తల సంపుచున్నాము. దాడులుగు నబద్ధములను ఖండించుచు ప్రత్యేకప్రకటనములను పంపినాము నందువల చాల మేలు కలుగుచున్నది.

ఇప్పుడు మదరాసు కారాగృహమున శిక్షించుచుండు సాబ్ జాక్ అనువాడు గతజనవరినెలలో రెండు బై కిక్లను దొంగిలించి యిద్దరు మహమ్మదీయులకు విక్రయించెను. ఈ దొంగతనము యిటీవల బయల్పడి, సాబ్ జాక్ మీద దావా లేబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి మూడునెలలు శిక్ష విధించి, యిప్పుడు వా డనుభవించుచుండు శిక్షముగిసిన పిమ్మటయూక్రొత్తశిక్ష ననుభవించవలయునని యనుజ్ఞానొసగిరి.

ఈనెల 2-తేదిరాత్రి హెడ్ కాక్ పైటిలు ఆరోగ్యసామి యను నాతడును, కాక్ పైటిలు తిరువేంగడయ్యను గజుతిరుగుచు జార్జిటవుక్ లో వెంకటయ్యవీధియందు వెళ్లుచుండగా, యావతి కనేకపర్యాయములు శిక్ష నందియుండు పొగ్గసారధి యనువా డొకయింటినుండి పరుగెత్తెను. వైయిద్దరు పోలీసు వారును దానినిచూచి, వానిని వెంటబడించి పట్టుకొని యడుగగా, తనప్రవర్తనకు తగిన సమాధానము చెప్పలేకపోయెను, అందుమీద వానినిపట్టుకొని, వారు పోలీసుకోర్టులో దావా దెచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి మూడునెలలు కఠినభయము విధించిరి.

సాల్సుఆఫీసు మోసపుచేరము.

జి. సాంబశివరావు అనునాతడు గుంటూరుజిల్లా, నరసరావు పేటలోని సాల్సుఆఫీసువైపున ఆఫీసు హెడ్ క్లర్కుగ నుండగా, యు. 8670 ల గవర్న మెంటుజిల్లా నొకటిని అయినమార్చి యావైకమును స్వకార్యమునకై వినియోగ పుచ్చుకొనిన దావా లేబడెను. జిల్లుమార్చివది తానుకాదనియు, ఫిర్యాదిపక్షమున మాడకసాక్షియగు యిప్పుటి హెడ్ క్లర్కును, వాల్లన సాక్షియగు (ఆఫీసు) పూర్వము, ఆజిల్లుమార్చిరేగాని, తానుమార్చిలేదనియు, ఆవైకమును వారిద్దరె యపహరించి యుండురనియు, ముద్దాయి చెప్పెను. కాని, గుంటూరు సెవెన్ జడ్జిగారు ఫిర్యాదిపక్షము సాక్ష్యమును, అందు నను ముఖ్యముగ వాల్లన సాక్షియొక్క సాక్ష్యమును విశ్వసింపి, ముద్దాయికి రెండేడ్లు కఠినశిక్షయు, మాడువందల రూపాయలు జరిమానాయును విధించిరి. అందుమీద హెడ్ క్లర్కు ఆఫీసులుచేసుకొనబడెను. శిక్షవిధించుటకు సెవెన్ జడ్జి గారా ధారముగగొనిన సాక్ష్యము విశ్వసనీయముగాదనియు, వర్తమాన సందర్భములను పరిశీలించునెడల, ప్రస్తావనవ్యాజ్యము సృష్టింప బడినదనుట విశదముగుననియు ముద్దాయి పక్షమున రావుసాహేబు వెంకట్రాయయ్యగారు వాదించిరి. జడ్జి గారు అప్పీలు నంగీకరించి, యప్పీలు విచారణ పూర్తియగు పర్యంతము ముద్దాయిని జామీనుమీద వదిలుట కత్తెరు వొసగిరి.

సంఘసంస్కరణము.

ఆంగ్లేయదొరతనము.

ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి యువన్యాసము.

చెన్నై పురి హిందూ సంఘసంస్కరణ సమాజమువారి కోర్కెపైని యీనెల 8 వ తేది సాయంత్రమున ఆంధ్రస్థాన హాలులో సభ జరిగినది. గౌరవనీయులగు ౪౮ సి. శంకర నాయుడు గారైనా సాధిపత్యమును వహించిరి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు చక్కగ నుపన్యసించిరి. సభకు వెక్కిరిండు వచ్చియుండిరి. సభామందిరము సభ్యులతో నిండియుండెను.

సంస్కరణవిషయమున నెంతవని జరిగినదో చూచు కొనుచుండుటయును, ఇంతవరకును జరిగినంతవరకైన, సంస్కరణకార్యము లట్లు జరుగుటకు ప్రధానసాధన మగుదానిని మఱవకుండుటయును మన కావశ్యకము. సంస్కరణవిషయమున జరుగుపనులకు గూర్చిన మృత్యుతోనుండుటయెల్లప్పుడును పనికి రాకపోయినను పనిచేయువారే తుత్సహము కలుగుట కప్పుడప్పుడు మన దృఢ విశ్వాసమును తెలుపవలెను. మధ్యయుగధర్మములనుండి నవీకరణముల నత్పన్నము చేయుట కాంగ్లప్రభుత్వమే మనకన్ని విధములతో ద్వేషింపదని చూచాయగా మన మందర మెరియున్నను తామింతవరకు చేయనిదానిని జువుటకాధార మేదియయ్యెనో దానినిగూర్చి విచారముగ గ్రహించుట యుక్తము. ఆంగ్లదొరతనము ప్రభుత్వమాత్రమే కాక మానవాచరణములను గూర్చిన కొన్ని నియమములతో విశ్వనాగరకతయందు లీయమై యున్నదిగాన నట్టిప్రభుత్వసహాయమే లేకపోయినచో హైందవుల మాత్రపు సంస్కరణములనైన చేయజాలియుండదు. గత యిరువది వత్సరములలో సంస్కరణమునకు చాలయభివృద్ధి గలిగినది యెల్ల వారు నెరుగుదురు. ఉత్తరహిందూస్థానమునందలి రామారామమోహనరాయుగారు మున్నగు సంస్కర్తల కెందును బీరువోనివారును తమప్రోత్సాహమువలనను బోధనల వలనను సంస్కరణమునకు కేవలము ప్రతిష్ఠులు గ నున్న వారిని గూడ నందు ముఖ్యముగ గతపదివత్సరములలో క్రమక్రమముగ నెక్కుదిగ సంఘములకు సంఘములను తమపక్షమున కాకర్షింపగలిగిన వారును నగు నొకమహనీయులు మనలోగూడ నున్నారని నేనెప్పుడు చెప్పవచ్చు నన్యాయమొనర్చినవాడ నగుదును. ఇట్టిఫలమును చేకూర్చగలిగిన గౌరవనీయులగు ఎస్. శంకరనాయుడుగారికి మనమందరమును వందనసహస్రము లాచరింప వలెను.

ఆంగ్లప్రభుత్వమునకు పూర్వముండిన వర్ణవిభజనపద్ధతి వలననే ప్రస్తుత మిదేశమున నైహికాధికాభివృద్ధి క్షీణించుటకు కారణమైనది. వర్ణవిభజనపద్ధతి యొక్క ప్రాబల్యము నీదేశమున క్షీణింపజేసినవాడ వెనుకటిభారతీయ పరిపాలకులు కారు. మతవిషయమున నీవోన్నతములను పాటింపని ఆంగ్ల మహమ్మదీయ దొరతనముల మతసాంప్రదాయముల వలననే హైందవ మతమందలి వర్ణవిభజన సాంప్రదాయాధిపత్యము క్రమక్రమముగ క్షీణించుట కవకాశము కలిగినది. స్వయంతమందలి ప్రత్యేకపద్ధతుల నాంగ్లేయు లడగించుకొనుచున్న సమయమునందే వారి ప్రభుత్వము మనదేశమునందేర్పడు నదృష్టముగూడ తటస్థించినది. పాశ్చాత్యదేశములలో న్యాయశాస్త్రాన్ని సారము ప్రజలలో నీవోన్నతములు పరిగణనార్హములు కాగూడదనునది యొక ప్రధానాశయముగ పాశ్చాత్యులు నిర్ణయించియుండుటచే నాంగ్లేయులు మనదేశమునకు ప్రభువులగుటవలన మనకుగూడ నట్టిసమత్వముచేకూరు భాగ్యము లభించినది. ఆంగ్లపరిపాలనమున కలిగిన ప్రాపంచిక నాగరకతా విశేషమున వ్యవహార నిర్ణయ సాధనముల యందును, విహారమందిరములయందును సర్వసమత్వసాంప్రదాయ మేర్పడుటచే సంఘచిత్తులగు స్వయంతియ మములలో నిముడుట కేకాభివారికినిగూడ నిప్పుడవకాశము లేకుండ నున్నది. మహమ్మదీయ పరిపాలనమున చేకూరిన గాధాండకార వ్యవస్థలనుండి మహాకార్యమునుండి విమోచితుల మగుటకు పాశ్చాత్యవాగ్మయవాదసహజ కారణ మయినది. మహమ్మదీయ ప్రభుత్వమునందలి మత సాంప్రదాయము ప్రజాసమత్వ పరమైనదయినను సర్వవిషయముల యందును ప్రజాసమత్వ మాప్రభుత్వమున నేర్పడుట కవకాశము కలుగలేదు. సర్వసమత్వ సయ్యాయిక నియమములు బ్రటిషు పరిపాలనముతో నవి భాజ్యసంబంధమును గలిగియున్నవి గాన నవి యీదేశమున చిరకాలమువరకు నిలువగలుగునని మనము దృఢముగ నమ్మియుండవచ్చును. దేశాభివృద్ధికి సహకారమగు నిట్టి యానుకూలస్థితిని యాంగ్లప్రభుత్వము తప్ప మరియెవరకు

త్యమునుగూడ కలిగింపజాలదు. బాతీయ సమైక్యము సంపూర్ణ దృఢపాత వరకును హిందూదేశమును పరిపాలించుట కాంగ్లప్రభుత్వము తప్ప మరియొకప్రభుత్వ మెంతమాత్రమును పనికిరాదు. ప్రస్తుతము హైందవులు గ్రహించుచున్న బాతీయ భావము గూడ కేవల మాంగ్లప్రభుత్వమువలననే కలిగినది. కాన ఆంగ్ల ప్రభుత్వ నియమములందు తమకు సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదని తెలియ పగుచుచు ఆంగ్ల దొరతనము పట్ల తమకుల రాజభక్తిని నివేదించుచు ప్రస్తుత సమయాను గుణ్యముగ నొక తీర్మానమును సంఘ సంస్కరణ సామాజికలొనర్చుట యుక్తము; అన్యంగా రుప న్యసించిరి.

“సంఘ సంస్కార కార్యము లింతకన్న సమకాలముగ జరుగనందులకు తీమాపణ కోరు నూచనతో నన్యంగా రుపన్యసించినారు. అట్టి తీమాపణ లెంతమాత్రమును గూడ నవసరముగావు. 10, 20 ఏండ్ల క్రితము స్థితిగతులులుండెనో మీకు జ్ఞాపకమున్నదో లేదో నేనెరుగను. ఆనాడు వర్ణ విభజన పద్ధతులకు వ్యతిరేకముగ నవన్యాసవేదికలవై నెక్కి యువన్యసించు వారిసందర్భి విద్యార్థుల మనసులను చెడత్రోవులకు లెప్పుచున్నారను నేరమును మోపి నిరసించుచుండిరి. ఇప్పుడు నిరుపయోగమని మనము నిరసించు విషయములనున్నటిని గూడ సర్వోత్తములని నాడు ప్రశంసించుచుండిరి. పక్షపాతులమనియును చంచలచిత్తుల మనియును నన్ను నానలెట్లుదలతో పనిచేయు వారందరినిగూడ వారూహించుచుండిరి. జనసంఘముయొక్క అభిప్రాయమునందు లక్ష్యమును టయత్నవసరమగు కార్యమును నుద్దేశ్యముతో కాబోలు జనసంఘాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగముక్కు నూటిగమేమిసంస్కరణ కార్యముల నొనర్చుట యుక్తియుక్తము కాదని మమ్మాజ్ఞేపించుచుండిరి. ఇప్పుడెన్నో జనసంఘ మింకను సంపూర్ణమగు నాగరకస్థితికి రాలేదనియును సంస్కర్తలారక తొందరపడిన లాభములేదనియు జనసంఘమున నాగరకత ప్రభలు వరకును నైరణజేయవలయుననియు జనసంఘముప్పుడు మనతోకలసివచ్చుననియును చెప్పుచున్నారు. ఇప్పుడు చెప్పు విషయము నందంతయు తీమార్పణ నూచన యగుపడుచున్నది. సంస్కరణపక్షముకు కేవలము ప్రతిష్ఠులుగనున్న వారు గూడ నిప్పుడు సానుభూతిని కనబరుచుచున్నారు. సంస్కరణ సాంప్రదాయమును వారు గౌరవించుచు చున్నారు. సంస్కర్తలలో నేకీభవించియున్న నటింపుచు చున్నారు. ఆంగ్లప్రభుత్వమే లేకున్న నిది యంతయును సాధ్యము కాదనినదికాదు. మొదట సంస్కరణకార్యముల కుపక్రమించి ప్రథమపంక్తిని నిలువబడినవారందరికిని గూడ ఆంగ్లవాజ్మయ పతనమువలననే సంస్కరణాభిరతి జనించియుండెను. వారులు లాంఛనవాజ్మయము నభ్యసించి పిమ్మట తమశాస్త్రములను పరిశోధించగ నాంధ్రభారతీయ వాజ్మయములు రెండును గూడ సంస్కరణము నంగీకరించియున్నట్లు వారుగ్రహింపగలిగిరి. ఆ యాధారములను పురస్కరించియే సంస్కర్తలు కార్యాచరణమున కుపక్రమించిరి. అన్ని మతములనుగూడ మొదట నేర్పరిచినవారు మతాలంబంబుల పురోభివృద్ధికి తమ దృష్టిపథము నందుంచుకొని యేర్పరతురనునది సామాన్యధర్మము. అట్టి ధర్మమునే ప్రధానాధారమున నుంచుకొని సంస్కర్తలు కార్యక్రమమున కుపక్రమించిరి. అట్లు పరిశీలించినచో నేవిషయమున కభివృద్ధియవసరమో అవిషయమునకట్టి యభివృద్ధి కలిగించుటకు మతముగూడ సహకారిగావలెండుట కెట్టియాటంకమును కలుగనేరదు. ఈ దేశమున సంస్కరణాభి వృద్ధికి ఆంగ్లప్రభుత్వ మవసరమని సంస్కర్తలు నుడువుటవలన సంస్కర్తలు తమ హిందూమతమునకే విద్యేవులని యూహింప గూడదు. మనము చరిత్రను చదివినచో అన్ని దేశములలోను అన్ని జాతులవారును మతములవారునుగూడ విదేశవిషయములను గ్రహించిన పిమ్మటనే తమసంఘమును సంస్కరించుకొని యుండిరిని తెలియుచున్నది. వాట్లు తమమతము నితర మతములతో పోల్చుకొన్నచో కలుగునభిప్రాయముకన్న తమ మతము నితరమతములతో పోల్చి పరీక్షించుట వలన భిన్నమగు నభిప్రాయము కలుగుట కవకాశము కలదు. మతము దేశాభివృద్ధికిర కేర్పడియున్నది. ఆంగ్లేయ భావనవ్యవస్థించని వారుగూడ గొందరు సంఘ సంస్కరణ మందగింపజేయువహించినవారుకలరు. అట్టి వారన్యత విషయములను చదివి స్వయంత విషయములతో పోల్చిపరీక్షించుట వలన సంస్కర్తలు కాలేరు. ప్రపంచమున కివబడుచున్న దుస్థితినిచూచి మనసుకరిగి సంస్కర్తలైరి. కాన మనదేశమున నిప్పుడు విమర్శింప బడుచున్న పెద్ద పెద్ద సమస్యలన్నియునుగూడ నాంగ్లపరిపాలన మిదేశమున నొక్క పూటయైన నిలచిపోయినచో దానితో పాటూపోవలసినవిగాని యెంతమాత్రమును వృద్ధిపొందనేరవు. బ్రిటిషుదొరతనము వారు మనయదృష్టమున మనదేశమును పరిపాలించుచున్నచో క్రమముగా ప్రభుత్వమువారు కల్పించుకొన నక్కరలేకుండ గనే సంస్కర్తల యీ విషయముల నన్నిటిని చక్కగా నెరవేర్చ గలిగియుండునని అగ్రాసాధిపతిగా రుపన్యసించిరి.

మైసూరు ప్రాతినిధ్యసభ

దివానుగారి అంతిమోపన్యాసము

మైసూరు అక్టోబరు 8:—దసరాప్రతినిధిసభ అక్టోబరు 7 వ తేది బుధవారముతో ముగిసినది. సభను ముగించుచు దివాన్ గారిట్లుపన్యసించిరి:—

“మీరు మహారాజా వారియెడల వెలుబుచ్చినగాఢానురాగమును రాజభక్తిని శ్రీవారికి విన్నవించెదను.

పరిపాలన క్రమమును మీరు స్తుతించుటకు నేను వందనముల నాచరించుచున్నాను. కాని యీపరిపాలనము చక్కగా నెరవేరుటకు రాజ్యాంగపరిపాలన సభ్యులును, కాళాధికారులును డిప్యూటీ కమిషనరులును గూడ సహకారులయ్యు న్నారనినేను వివరించుచున్నాను.

ప్రారంభదినము మొదలు వారమురోజులు మన మిచట సమావేశమైతిమి. ప్రధానవిషయము లనేకములు చర్చింపబడినవి. తెలియదగిన యంశము లెన్నియో వివరముగ ప్రభుత్వమువారికి తెలుపదినవిగాన నివిషయములను మనము సంతోషముతో స్మరించుకొనుచుండుము. నేనీ దినములలో కొన్నికొన్ని ప్రసంగములకు కాలపరిమితి నేర్పరచినందులకు మీరన్యధా తలపకుండురని కోరెదను. అటు లేర్పరచినచో ముఖ్యాంశములు కొన్ని వదలివేయుటయోసంక్షేపముగ చర్చించుటయో తటస్థించియుండును.

ముద్రాశాసన సవరణము.

మన మాలోచించిన ముఖ్యాంశములలో నీవిషయము గూడ నొక్కటియైయున్నది. కాని ప్రస్తుతసమయమున బట్టి అట్టి సవరణల కెడమలేదని నేనును మీరునుగూడ నెరిగి యున్నాము. ప్రతినిధిసభలోని సవరణలనుగూర్చి నేనిదివరకే ముచ్చటించియున్నాను. ఇప్పుడీరాజ్యమున మూడుసభలలో ప్రజాప్రతినిధు లున్నారగాన మీరాయాదు సభలలోను మీ వాంఛితములను తెలుపుచుండవచ్చును. కాన మీరుదేశక్షేమమునుగోర్చిపనిచేసినచో క్రమక్రమముగ మీకన్ని లాభములును గూడ చేకూరగలవు.

సర్వసేటిలు మెంటు

ఈ విషయమున వృత్తి దారులలో ముప్పాతికభాగము వారైన నంగీకరించినచో నిర్బంధముగ నీయేర్పాటులు చేయవచ్చును. దొరతనమువారి పక్షమున నే నొక విచారణసంఘము నేర్పరచెదనని వాగ్దానముచేసియున్నాను. ఆసంఘమందు ఇనాముదారులును రైతులునుగూడ ప్రతినిధులుగానుండదగును.

వర్తకసంఘము

వర్తకసంఘము నేర్పరుచుటకు వర్తకులు ముందంజ వేయవలెను. మైసూరు బెంగులూరు మొదలగు ప్రదేశములలో నున్న వర్తకులీ ప్రయత్నముచేసినచో దొరతనమువారు సాధ్యమగు నంతసాయము చేయుట కభ్యంతరము లేదు.

మహమ్మదీయులకు విద్యాప్రదానము.

ఈవిషయమున దొరతనమువారిదివరకే సహాయము చేసి యున్నారు. ఇంకను వారు తగిన సౌకర్యములను సమకూర్చుటకు సిద్ధముగనున్నారు. మహమ్మదీయులుగూడ దేశమందలి రాజభాషను కొంతవరకైన నేర్చి దేశమందలి యితర సంఘములతో సామరస్యముగలిగి పనిచేయుట వారికి లాభకరము.

మైసూరునకు సర్వకళాశాల.

ఈవిషయమును మేమాలోచించుచున్నాము. 3-4 నెలలలో నేదో నిశ్చయము జరుగును.

కల్లసిస్టు తమకు రావలెనని యీనాముదారులు చేసిన విజ్ఞాపనముగూడ నాలోచింపబడుచున్నది. త్వరలోననుకూలముగనే పర్యవసానము తేలగలదని యూహించుచున్నాను.

జనోపయోగకార్యములు.

సువర్ణవత్తి, లోకపానని, లోకలలోచెరువు, కాలవ పనులు ముందుసంవత్సర మారంభింపబడును. భద్రావదీపములు గూడ మరచియుండలేదు.

సంస్థానపు భీమా

ఈభీమా ప్రజలకందరికినిగూడ నుపకరించునట్లు చేయు విషయమును సమర్థులలో కంట్రోలరుగారగు చక్రవర్తిగారు ఆలోచించుచున్నారు. దానివలన నధికప్రమాదము లేవియును కలుగవని తోచినచో నట్టియేర్పాటు సాధ్యమైనంత త్వరలో జరుపబడుట కభ్యంతర ముండదు.

లోకలు మ్యూనిసిపల్ బోర్డుల విషయమును విమర్శించుట కొకసంఘ మేర్పరుప బడినది. ఆసంఘమున పౌరులు గూడ చాలుపండితులు. వారులెన్నగా విచారించి తమయభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు.

కాల్యాణచాలయ నిధి.

ఈ నిధిలోని కొంతభాగమును యినుపదారుల నిమిత్తమును మరికొంతభాగమును కాల్యాణచాలయ సగౌరవార్థి కొరకును వినియోగించుట యుక్తమని తోచుచున్నది. సంస్కృత విద్యాభ్యాసముకొరకుగూడ నందులో కొంత స్వల్పమొత్తమును వినియోగింపవచ్చును. ఒకతాలూకాకు కావలసిన విషయములను ప్రత్యేకముగ నాలోచించుటయును ఆరునెలల కొకసారికి మించకుండ జిల్లాసభ లేర్పరుచుటయును అభివృద్ధిని పరిక్షించు చుండుటయును అవసరములు అట్టిచో నవసరమగు విషయములను ప్రజలును పాలకులును కలసి ఆలోచించి వెంటనే పరిష్కరించుట కనుకూలముగా నుండును. ఈవిషయమునగున్న డిప్యూటీ కమిషనరులతో గూడ నాలోచించి నిర్ధారణ చేయదగును. వా రిబాధ్యతను వహించుట కంగీకరింతురు.

గ్రామాభివృద్ధివిషయము.

గతవత్సరమున మీ రొనర్చిన వార్తాసములను చక్కగ నెరవేర్చిరి. ఆయోర్పాటునకు ప్రజలు తమంతటలామ కలసి రావచ్చుచో వారిని బలవంత పెట్టుటకు గాని క్షీణించుటకు గాని ప్రస్తుత మింకను నే నంగీకరింపను. ఏమిటనకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించిన వారి పేలకు జాతితావాసి అమర్త్యునకు పంపించుటయును ఆజాతితాలను గ్రామచారిడియందు కట్టించుటయును మాత్రమే ప్రస్తుతము చేయుచుండిన చాలును. ఈవిషయమున డిప్యూటీ కమిషనరులను వినియోగముగొనరులు శ్రద్ధగలిగి పనిచేయుచుండుట క్లాఫునీయును. ప్రజలను నాయకులునుగూడ శ్రద్ధవహించినచో కొద్దికాలములోనే కొన్ని గ్రామములు సాటిలేని సితికి రాగలుగును.

వృత్తిధర్మములు, షితరవిషయములు.

ఈ విషయములో పరస్పర సహాయమును క్రమపద్ధతిని నియమమును నేర్పరుచు సుద్దేశముతో దివాను బహదరు కే. పి. పుట్టన్న శెట్టిగారు చాల చోట్ల సుపర్యసించిరి.

ప్రజలు కలసి పనులుచేయు నైకమత్యము మనపారితోలోపముగా కనబడుచున్నది.

ఆదాయపు పన్ను.

ఆదాయపు పన్ను విధించుటని మీరు కోరుటయును చిన్న చెరువులను వాగుచేయు విషయములలో తోడ్పడెదమని మీరు చేసిన వార్తాసమును చాల క్లాఫుములు, విరిట్టికాగ్యములు చేయుటవలన పరస్పర విశ్వాస మభివృద్ధి నొందుటకును, పాలితపాలకుల పరస్పరసహాయ ముండిగాని నెరవేరిన వెళ్ళుకార్యములు నెరవేర్చబడుటకును గూడ సాధన మేర్పడుచున్నది.

చిన్న చెరువుల పనుల నామోదించితిమని మహారాజా వారు వినికొనించుటకు నాకాజ్ఞా నొసంగిరి. ఇండియా దొర తనమువారుగూడ నీ విషయమున మనకన్ని విధముల తోడ్పడుచున్నారు.

ధర్మకార్యములు.

ప్రజల కుపకరించు కార్యము లేర్పరుచుట మహారాజా వారి ప్రధానోద్దేశ్యము. జనల పరిజ్ఞానమును కాశల్యమును, నూతన చాతుర్యమును, ధర్మాన క్షేత్రిని, అభివృద్ధిచేయు పనుల కన్నిటికి సుపచరించు పరపతి పద్ధతుల నభివృద్ధి నొందించుట మహారాజావారి వాంఛితముగాన ప్రతి వారి ముఖ్యాభిప్రాయములగు నీ సత్కార్యములు కొనసాగుట కీచేకాను లగు హైకోసావారు, హౌందవులు, మహమ్మదీయులు నందఱును గూడ నైకమత్యముతో పనిచేయుచుండి నమ్ముచున్నామ.

కోర్టు వ్యవహారములు.

(న్యాయమూర్తి బేక్వెల్ గారు)
వైజయంతి ముదాగోక్షరశాల.

దీనిగురించి మదరాసు హైయ్యుకుంవెనివారికిని చంద్ర శేఖరమొదలియారు గారికిని హైకోర్టులోవాదము జరగనుగదా? ఈసందర్భమున నీనెల 6 వ తేదీని జడ్జి బేక్వెల్ గారు తీర్పు చెప్పినప్పుడు ప్రతివాది అజురొజులలోగా కోర్టులో రూప 5450 లను చెల్లించవలయుననియు, తాము వాదికంవెనినర్థ నుండి కోరు పుత్రమునకు చిత్తు నొకటిని వ్రాసి వాదికంవెనికి పంపవలెననియు నుత్తరు వొసగుచు, కడపటితీర్పు చెప్పటను ఒకపక్షమురోజుల కాసియుంచిరి.

[న్యాయమూర్తులు సహాకర్యయ్యరు, నేపియరుగార్లు]
కోర్టు ఒకంబడిక రద్దగుట.

దక్షిణక నెరాజిల్లాలో నొకభూస్వామి తన రయితును తనభూమినుండి వెళ్ళగొట్టుటకు దావా తెచ్చెను. తనయధీనము

ననుండిన భూమిలో కొంతప్రదేశమునకు భూస్వామికి హక్కు లేదని రయితు చెప్పెను. అట్లుచెప్పినందున, తనకును రయితు కును నేర్పడియుండు కవులుఒడంబడిక చెల్లదని తెలియజేయుచు; ఆకారణమునబట్టి రయితును ఆప్రదేశమునండి తొలగించుటకు కోరుచు భూస్వామి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో దావా తెచ్చెను. భూస్వామిహక్కును నిరాకరించినందున కవులు రద్దాయెనని యభిప్రాయులై డిస్ట్రిక్టు మునసబుగారు వారికి అనకూలముగ తీర్పుచెప్పిరి. ఈతీర్పుమీద జిల్లాకోర్టుకు అప్పిలుపెట్టుకొననబడెను. గాని, రయితు నిరాకరించినప్పటికీ భూస్వామి దావాటముగ నేమియు చేసియుండనందున, రయితును వెళ్ళగొట్టుట కాలసికి హక్కులేదని జిల్లాజడ్జిగారు తీర్పునించిరి. ఈతీర్పుమీద హైకోర్టుకు రెండవఅప్పిలు పెట్టుకొనబడెను. హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు కేవలము రయితునిరాకరణముమాత్రమేకొలు రద్దగుటకు కారణము కాజాలదని యభిప్రాయులై జిల్లాజడ్జి గారితీర్పునె స్థిరపరచిరి.

[న్యాయమూర్తులు: శంకరనాయర్, స్పెక్ సర్ గార్లు].
ఒక మేజిస్ట్రేటుగారిమీద దావా

తనకుగలిగిన మానవస్థమునకై పరిహారము గోరుచు కోయకుట్టియునాతడు, కొంతకాలము పొన్నానిస్తేష నెరి సహమేజిస్ట్రేటుగ నుండిన ఫెర్నాండెజ్ అనునాతనిమీదను; మరెవ్వరుగూడరమీదను దావా తెచ్చెను. వాదితెచ్చిన యాదావాకు కారణ మేమనగా, ఆ అవ ప్రతివాది మొదటి ప్రతివాది సంరక్షణలో నుండువాడు. ప్రతివాదు లందఱునుగూడ వాదివిషయమున నేదియో కుట్రను వర్చిరి. తత్ఫలముగ, 1910 వ సం॥ ఆగష్టునెల 19 వ తేదీన ఆజుర ప్రతివాది వాదిమీదను, వాదిసౌకర్యం శంకరజ్ అను కూలివాదిమీదను ఒకనేరమును సృష్టించి తప్పదావా తెచ్చెను. అందుమీద విచారణాజరిగి ఫాలఫూటుపెట్టు అసిస్టంటు మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో 1910 వ సం॥ ఆక్టోబరు 17 వ తేదీ జరిగి కడపటిచిచారణలో వాది నిర్దోషియని వదలిపెట్టబడెను. ఇట్టి సృష్టనన్యాయ్యమువలన తనకుగలిగిన కష్టనష్టములకుగాను పరిహారము కోరుచు ప్రస్తావనదావా లేబడెను. జుడిషియల్ ఆఫీసర్సుప్రాటెక్టర్ ఆఫ్ నమనరించి, మొదటి ప్రతివాదిమీద దావాను దక్షిణమలబారుజిల్లాజడ్జిగారు ప్రోసిజేసిరి. అందుమీద హైకోర్టుకు అప్పిలు పెట్టుకొనబడెను. కుట్రజరిగి, తప్పదావా తెచ్చినప్పటికీ జరిగిన వ్యవహారములలో మొదటి ప్రతివాదిని సదరు ఆఫ్ఫ రక్షించునని చెప్పవచ్చును గాని, తత్పూర్వము కుట్రజరిగి, దావా సృష్టించబడిన సందర్భములో నాప్రతివాదికాయాప్తు అనుపూలము కాజాలదనివాదించబడెను. జుడిషియలు ఆఫీసర్సు ప్రాటెక్టర్ ఆఫ్ ప్రస్తావన వ్యవహార మాద్యంతమునకు నన్వయించుననియు కాబట్టి మొదటి ప్రతివాదిమీద నెట్టిన్యాయ్యము గాని నిలువజాలదనియు మొదటి ప్రతివాది పక్షమున వాదించబడెను. కాని, హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు వాదిక్షేమన క్రుతపరచబడిన వాదము నంగీకరించి జిల్లా జడ్జిగారి తీర్పును రద్దపరచి, దావాను విచారించి న్యాయానుసారము పరిష్కరించుట కుత్తరు వొసగిరి.

[న్యాయమూర్తి: శంకరనాయరగారు]
కోర్టు ఏలపువిడియమును రద్దచేయుట.

ఒక స్థితివికరణాధనములో భాగమునకు హక్కు గలయొకడు ఆయాస్తి విక్రయించుటకు వేయబడిన నేలమునం దక్రమములు జరిగిండు, ఆయేలముచెల్లదని యుత్తర్యచేయు నిమిత్తము దావా తెచ్చెను. ఆయాస్తి చాలతక్కువధరకు అమ్మబడుట ఏలపువిషయము చాటింపబడినపుడు ఏలముజరగు నలమును, పోడిఖును వెల్లడిచేయువశమందుట, యిత్యాదిలోపములు జరిగినవలె హైకోర్టుపక్షము కారణము. గుంటూరు డిస్ట్రిక్టుమునసబుగారు ఏలమును రద్దచేసిరి. ఏలములో లోపములుజరిగినను, ఆక్షేపణఅర్హ పంపినపుడు, తొలకొలకనె కారణమును విశదముగ నిరూపించలేకను కారణములో గుంటూరుజిల్లా జడ్జిగారు డిస్ట్రిక్టుమునసబుగారియుత్తరవును రద్దపరచి, యాక్షేపణ అర్హిని ప్రోసిజేసిరి. ఈ తీర్పుమీద హైకోర్టుకు రివిజక్షన్ పిటీషన్ పెట్టుకొనబడెను. వాదిప్రతివాదములను విని న్యాయమూర్తి గారు జిల్లాజడ్జిగారి తీర్పును రద్దచేసి, డిస్ట్రిక్టు మునసబుగారి యుత్తరవును స్థిరపరచిరి.

(న్యాయమూర్తులు: సహాకర్యయ్యరు, నేపియరుగార్లు.)
క్రిమినలు దావాబద్దారా లాభముపొందజూచుట.
రంగూనులో నాలుకొట్టకెట్టి (ఫం) వర్తకస్థాన మొకటి గలదు. దానికి పుడుకొట్టలో నొక నాలుకొట్టకెట్టి ఏజంటు. ఈయేజంటు ఆ కంవెన్షెకము నవహరించి తప్పులెక్కులవ్రాసి కంవెన్షె మోసముచేసెను. అందుమీద రంగూను ఆఫీసులోనుండు అధికారి ఏజంటుమీద ప్రోకోర్టులో దావాచేసి యాతని ఆరెస్తుచేయుటకుగాను వారంటు తీసి తిరిచివాపల్లికి పంపెను. అంతట నాయేజంటు యొక్క తండ్రి ఆయధికారికి నాలుగువేలరూపాయలూబిల్లరకు ప్రామిసరినోటు వ్రాసియిచ్చి ప్రోకోర్టులోని క్రిమినల్ దావాను ఆరెత్తా మానవలసినటులేర్పాటుచేసికొనెను. అంతట ఆక్రిమినల్ దావాచాలించుకొనబడి, వారంటు విషయము వదలిపెట్టబడెను. వైక చెప్పిన ప్రక్రమయొక్క మొత్తమును రాబట్టుకొనుటకు రంగూను ఫరం అధికారి ఆరెత్తిమీదను సుతునిమీదను మధురలో దావా తెచ్చెను. నమ్మకద్రోహమునకై లేబడు నేరము సమాధానమునకు చోటియ్యజాలరు గాన, రంగూను కంవెన్షెయధికారి ఆన్యాయ్యమున సమాధానముచేసికొని ద్రవ్యహాసముగ లాభము పొంద జూచినది లోకవ్యవహరమున కక్రమమైనదని యభిప్రాయ మొసగి జిల్లా జడ్జిగారు వాదితెచ్చిన దావాను ప్రోసిజేసిరి. ఈతీర్పుమీద హైకోర్టుకు అప్పిలు పెట్టుకొనబడెను. న్యాయమూర్తులు జిల్లా జడ్జిగారి తీర్పును స్థిరపరచి అప్పిలును ఖర్చులతోడ ప్రోసిజేసిరి.

స్వామిశాసకోర్టు.

(రావుబహద్రుల కృష్ణస్వామిరావుగారు)
మోటుతనముగ బండినితోలి నష్టము కలిగించినందులకై నష్టపరిహారము కోరుట.

తాను గతసంవత్సరము ఆక్టోబరునెల 15 వ తేదీన ఎగ్మూరులో పొన్నమ్మగుడిపీఠిని రిక్షాబండిలో వెళ్ళుచుండినపుడు, నుదరాసు, అస్త్రేలియక్ స్టేబిల్సులో కొలుపుండు విక్టర్ పాకెల్ అనునాతడు గుజ్రపుబండిని వేగముగను, మోటుతనముగను చోలుకొనుచువచ్చి, యారిక్షాబండికి డీకొనునట్లు తటస్థించగా, తాను క్రిందబడినట్లును, తన మోకాటిచిప్పుకు బలముగ గాయము తగిలినట్లును తెలియచేసి 150 రూపాయలు నష్టపరిహారము కోరుచు డక్షిణీయునాతడు అవిక్టర్ పాకెల్ కైకొనిద దావా తెచ్చెను. కాని, అబండ్లు డీకొనుట, తనకు చెబుతగుట, మొదలయినవి ఆకస్మికముగ జరిగినవే గాని, యెవ్వరియందును దోషము కానరాదని వాది ప్రతివాది కోరయుత్తరము వ్రాసియుండెను. ఆయుత్తరమునవ్రాసినప్పటికీ తన కభిప్రాయము మారినందులకు కారణమును వాది విశదముగ తెలియజేయజాలక పోయినందునను, మోకాటి చిప్పుకు తగిలినగాయము ప్రమాదమైనదిగాదు కనుకను జడ్జిగారు వాది తెచ్చినదావాను ఖర్చులతోడ ప్రోసిజేసిరి.

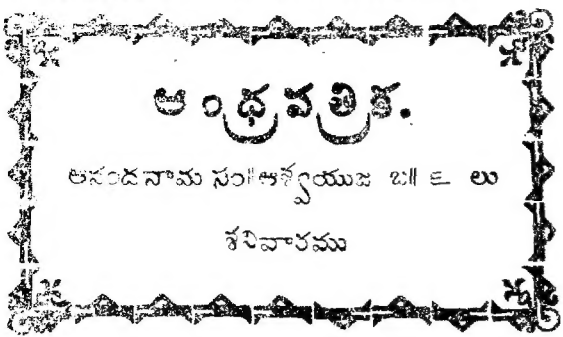
పోలీసుకోర్టులు.

బార్డిటవుక్.

బల్లిక్ ఒక్కొక్కపార్సు మెంటు అకౌంటంటు పార్సల్ అనునాతడు గతసంవత్సరమున హంటుకోర్టులోని కృష్ణమ్మ అండు కంవెన్షెవారికడకురీలు, మేజాలు మున్నగు వ్యవహార కరణములను కొన్నిటిని పాడుగవత్తుచ్చుకొని వానికిగాను నెలకు 4 రూపాయలు అద్దెయిచ్చుట కంగీకరించెను; అతీతన గత ఆగష్టు 31-వతేదీ వాడుగనిచ్చెను; పిమ్మట పాడుగ నియ్యకపోవుటయేగాక, ఆసామానులను చాకలపేటలోకొకని వద్దకు వయించెను. అందుమీద కృష్ణమ్మకంవెనివారు పార్సల్ మీద నమ్మకద్రోహనేరమునకై దావాతేగా, మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయికి వందరూపాయలుజరిమానా, చెల్లించనిచో, రెండునెలలు కితకఘయ్య విధించి.

ఎగ్మూరు.

దొరస్వామి యనవాడు తన బంధువగు పద్మనాథ మొదలియార్ అనునాతనియొక్క కెళ్ళువాడుకగలదు. ఇటులుండ నొక నా దొరస్వామి పద్మనాథ మొదలియారుగా రెంటు సుమారు అణువందలరూపాయలు వెలగలనగలను అపహరించెను. అనగలు దొరస్వామియొక్క అగ్ననర్థ నుండగా, పద్మనాథ మొదలియారిగారి నొకరు చూచి గుట్టు బయలుపెట్టెను. అందుమీద పోలీసువారికి రిపోర్టుపంపబడెను. దొంగ ఆరెస్తుకాబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి తొమ్మిది నెలలు కితకఘయ్య విధించి, పిమ్మట తొమ్మిది నెలలకాలము వాడు పోలీసువారి పాఠశక్రింద నుండవలయునని యన్వజ్ఞ నొసగిరి.

యుద్ధము—పారసీకము.

నేటికొకటి పా. మహాసంగ్రామము ఒకవిధముగా లోకమున కంతటికిని సంతోషకర మనుటకు సందేహములేదు. జననాశనము, అర్థనాశనము, జీవనాధార చ్యాపారనాశనము, లోకములో నెచ్చట కలిగినను లోకమున కంతటికిని కలిగినదని యెంచవలసివచ్చినది. కాని భూభాగము సంతటిని నొక్కగృహాంగముగాను, అందలి మానవజాతి సంతటిని నొక్క కుటుంబముగాను తీసికొని, ఏ ఏ స్థానమున నేయే ప్రకృతి సౌఖ్యములచే నే యే వస్తుజాల మత్పత్తియగునో యట్టివస్తుజాలము నుత్పత్తిచేసి, ఇతరస్థానములకు పంపిణీచేసి కొనుటయు, భ్రాతృవరులవలె స్వేచ్ఛికొక్కరై జీవించి సర్వభూతరాక్షిని ప్రాణకర్తయగునాతనియెడట సమానత్వమున జీవించ కలుగునట్టి మానవుని దినచర్యయందుకను రాలేదు. ఇంకను నది మోగంధములలోను కిన్నెలగీతములలోను తత్త్వవేత్తల కలవరింపులలోను దాగియున్నది. ఆ విశ్వమానవ భ్రాతృభావమే ఈలోక వ్యవహారములకు బునాదియై యుండినచో నిప్పటి మహాసంగ్రామము పొసగి యేయుండదు. దానిచాయ కొన్ని జాతుల మనములలో నాడనారంభించి యున్నది. వానిలో నెల్ల నాంగభూమి ప్రముఖము. ఆ ఉత్తమాదర్శ చాయా ప్రేరేపన యాంగజాతియే యీలోకమున నిప్పటికి మానవ సమానత్వమును మానవ న్యాయత్వమును మిన్నయై సంతరించుకొనుటకును తన దేశమున సంతరించుకొను నభిలాష కలదికాన నితరదేశములకును నట్టి రక్షణోపాయముల తోడ్పడుటకును ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నది. ఆ యాదర్శ శక్తి చేతనే తాను చేయు న్యాయైక్యప్రయత్నములందెల్లను విజయము కాంచగలుగుచున్నది. అట్టి యాదర్శముతో ప్రారంభింపబడిన పోరాటముగలచేతనే నేటిదినము ఆంగ్లభూమి లోకములోని సర్వరాష్ట్రముల సానుభూతి సంచుచున్నది. సర్వరాష్ట్రముల యాశీర్వాదమును కొనుచున్నది. ఇట్లోక్కజాతి బలిమిచే నుత్తమాదర్శచాయ లోకమందు క్రమ క్రమముగా ప్రసరించి మానవవివేకమును నుత్కృష్టపరిణామమువంకకు మరల్చుచున్నదనుమాట నిజమే యైనను, సాధారణ మానవ కార్యములలో ప్రస్తుతావస్థను తదంతర్గత లోపాలోపము లన్నిటితో గూడ గ్రహించి ప్రవర్తించవలయుననుట న్యాయమగు లోక కార్యచరణపద్ధతికి మూలసూత్రము. అందుచేతనే విశ్వమానవ రాష్ట్రమున కంతర్భూతముగ నానారాష్ట్రాదర్శ మేర్పడియుండుట. ఈ రాష్ట్ర నిర్మాణాదర్శమునకే భూమ్యాపరిధిత ప్రజాసమూహములు భక్తులై యుండుట. కావుననే యిప్పటి మహాసంగ్రామము కొన్ని దేశముల కిష్టదాయకమే యైనను, మరికొన్ని దేశములకు కొంతవరకు లాభకారి యను పరిమిత సిద్ధాంతము చేయవలసి వచ్చియున్నది. ఇట్టి లాభమున కవకాశము కలిగియుండు దేశములలో పరిమితదేశ మొక్కటియనుటలో సందేహములేదు. ఇదివరకు నీప్రతిలో మేము పరిమితము గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు ఆదేశపు ష్టి ఎల్లందునదియు వచ్చియే యున్నాము. దేశమున దక్షిణభాగము

దాంగుల పలుకుబడియు నుత్తరమున రుష్యావారి పలుకుబడియు ప్రముఖములు గా నుండవలసినయు మధ్యభాగమున సిరెడు రాష్ట్రములకును చెనకరాని భూభాగమున నలసినయు సంతివరత్తులు కలవని తెలిపియుంటిమి. రుష్యావారుత్తరమున క్రమక్రమముగా బలవత్తులగుచుండుటయు వారియధికారులును ప్రతినిధులును తమతమలాభమునే గమనించి పారసీకభ్రాతృపు నధికారము నామమాత్రావశిష్టము చేసి యుండుటయు ననవసరముగు నల్లదులును గందరగోళములును ప్రబలియుండుటయు కూడ మాచదువరు తెలుగుదరు. రాజ్యాంగ మిడితని దుర్బలయిత మగుటచేత, దక్షిణమున బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారెంత తోడ్పడినను రాజ్యభారనిర్వహణము సక్రమము కాకపోవుట సంభవించియుండినది. తుదకు మన సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు పారసీకసామ్రాజ్యమును జెడపకుండ నెల్లు సుస్కరించుటో యను విషయమును మిక్కిలి జాగ్రత్తతో పరిశీలించువారై యుండిరి. ఈయుద్ధము ప్రారంభమయినందున మన బ్రిటిషు ప్రభువుల కనవసరమగు శ్రమనియ్యక పారసీకప్రజయే తమదేశమును జక్కపెట్టుకొనుటకు నవకాశము లేర్పడిననని వినుచున్నాము. రుష్యాసైన్యము ను ఉత్తరపారసీకమునుండి తమదేశమునకు బయలుపరి పోయియున్నవట! రుష్యానధికారులును స్వల్ప, పేక్షకులును సమృద్ధముగా నుండ వీలులేక వెడలిపోయినారట! ఇదివరకునుండిన ప్రభుత్వములకు తొందరకలుగ చేయుచుండిన యట్టి పారసీక నాయకులుగూడ ఇటీవల సింహాసనాసీనులైన క్రొత్తపాగారికి ననురాగబద్ధులై విధేయత కనుపరచుచున్నారట! పారసీకదేశ బలమునే కోరుచుండిన ఆంగ్లసహాయకులు నేడు పూర్ణదృష్టితో తోడ్పడ గలిగియుండిన యెడల పారసీక ప్రవృద్ధి శీఘ్రతరముగ నయియుండును. కాని వారి పూర్ణదృష్టి లేకుండుటయు నొక విధముగా సహకారియేమో. ఏలయన వారు జోక్యము పుచ్చుకొను చున్నారనిన రుష్యాప్రతినిధు లూరకుండుదురచా! కావున నీయుద్ధమున నింగ్లాండు రుష్యాంబు రెండును నిమగ్నములయి యుండుటచేత పారసీకమునకు స్వతంత్రీకే స్వాభివృద్ధి నొనర్చుకొనుటకు నుచితమగు సమయము దొరకినది. పాగరుబ్రిటిషువారికిని రుష్యావారికిని నిరువురుకును సాధులచే స్నేహితులుగా నెంచదగినవారయ్యవిప్పటి యుద్ధమున తటస్థముగా నుండుటను ప్రకటించి యుండుటయు వారి కనుకూలమె. పారసీకసామ్రాజ్యము తమవంక చేరినట్లు తెలిపినను చేయగల సహాయము విశేషముకాదు గాన సిమ్మిత్రిలీతట స్థభావము నేమాత్రమును తప్పగా కొనువారుగారు. తటస్థభావముననుండి తమదేశమును తాము సంస్కరించుకొని రాజ్యాంగ పాలనమును సంపాదించినయెడల స్వల్పరాష్ట్ర సంతోషకులగు నాంగ్ల సామ్రాజ్యాధికారులు సంతోషింప గలరు. అన్ని సందర్భములును సుముఖములుగా నుండు సితరుణమున పారసీక మెల్లు ప్రవర్తించునో వేచిచూడవలసియున్నది.

మధ్యరంగపు వార్తలలో మహావార్త లేమియును లేవు. ఇరువాగుల సైన్య ప్రక్రమమును యధాస్థితియందున్నది. దీనినిబట్టియు నిన్నటిదినము లిల్లిప్రాంతములందు నశ్వసైన్యయుద్ధము సంకులమగుచున్నదను వార్తనుబట్టియు ఆంటువర్పు జర్మనుల అగ్నిగోళములచే విధ్వంస మగుచుండుటను బట్టియు రెండుపక్షములవారి దృష్టులును ఏయిచునదీప్రాంతముల పోరాటమునుండి మరెయొకనైపునకు మరల్చబడినవనుట స్పష్టము. ఆంటువర్పు నడువరకును మిత్రముండలినైన్యములు లిల్లినుండి ఉత్త

రమునకు ప్రాకరుండుభంగి జర్మనులు సర్వసాయత్నములు చేతురనియ్యుంటువర్షిక వేళపడినయెడల ఏయిచునదీ ప్రాంతమునుండి యుద్ధముచేయుచునే యొదిగి ఆంటువర్పు, బ్రుస్సెల్సు, లీజ్కోబుల నాథారము చేసికొని నిలచి మిత్రముండలినారి తాకుడునకయి వేచియుండురనియు మాహింపవలసియున్నది. ఎట్లయినను కొన్నిదినముల కల్లు ఏయిచునదీ ప్రాంతపు వార్తలు విశేషముగా రావనియే విశ్వసించవచ్చునేమో. జర్మనుయుద్ధవిమాన మొక్కటి ప్యారిసున గరము పయి బాంబునైచి ముగ్గురకు నపాయము కలిగించినది. తూర్పు ప్రషియాలో యుద్ధము సాగుచున్నది. రుష్యావారి ఫిరంగుల సైన్యము జర్మనులను ఫలవంతముగా తాకుచున్నది. కొద్దికొద్దిగ జర్మనులు తావునిచ్చుచున్నారు. ఆల్బేనియాలో ఎస్సెమపాషా గారు తాత్కాలికమున కొకరాజ్యాంగమును నిర్మించి తాము దాని కధ్యక్షులయినారు. ఇంతమాత్రమున నైరోపా సంగ్రామమున మరెయొక యాఖ్యానముత్పన్నమగునని జడియనక్కరలేదు. కాని సాషాగారు ఇటలీకి స్నేహితులుగను ఆస్ట్రియాకు విరోధులుగను నుండుటచే బాల్కను ద్వీపకల్పమున నెప్పుడేమి జరుగునో యెవరుచెప్పగలరు.

ఇటీవల రాజాకేరళవర్మ సి. ఎస్. వి. గారు పరలోకగతులగుటచేత మలయాళ పారస్వతప్రపంచమునకు మహానష్టము సంభవించినది. కేరళవర్మగారు తిరువాన్కూరు మొనటిరాజ్యయై వెలసిన లక్ష్మీబాయిగారి భర్త. ఇప్పుడు రాణులుగా నుండు పార్వతీబాయి లక్ష్మీబాయి యనువారలకు గుగుప్త సంస్కృతమున మహోద్దండపండితుడు. మలయాళమున విఖ్యాతకవిగ్రుడు. ఈతొకతర రాజుగారికి కోపము కలిగించినందున ప్రవాసమునందుంచబడియెను. అప్పుడు కాళిదాసుని పేరుదూర ననుకరించుచు కేరళవర్మగారు తమ స్వభావయందు 'మయూర' యను కావ్యమును వ్రాయువారైరి. దానివలన వారికి నభినవకాళిదాసును కీర్తి కలిగినదట. మద్రాసు సర్వకళాశాల ఆదిగాగల విద్యాపరిషత్తులలో వీరు సభ్యులుగానుండి గౌరవము గాంచిరి. విద్యాప్రోక్షిమచే సి. ఎస్. వి. బిరుదము నుగడించిరి. తాము విద్యావంతులును కావ్యనిర్మాతలును నగుటయేగాక వీరు సహధర్మచారిణితో గూడ విద్యాపోషకులనియు పేరుగాంచిరి. ఇట్టి పుత్రితత్వమును గోల్పోయిన కేరళదేశము సీతని కీర్తికాంతయే యోదావలెగాక మాతేజునికి సాధ్యమగునా?

బరోడానగరమున జమ్మవార విజయశాల యను నొక దేహపరిశ్రమాగారము కలదట. అచ్చట సంస్థానమునందలియు బాంబాయిరాజధానియందలియు యావ్వసులు 600 టికీ వ్యాయామవిద్య నొక హైందవగురువువద్ద నేర్చుచుండురట! ఆంగ్లవ్యాయామములును, కత్తిసాము, లాటివిద్య యాదిగా హైందవ వ్యాయామమున, నిచ్చటి విద్యలట. ఇట్టి విశేషప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పి మార్గదర్శకుడగు గాయకవాడెంత ప్రశంసనియును?

జగదీశ చంద్ర బోసుగారు ప్రకృతి శాస్త్ర ప్రపంచమున కనుబడిచిన సుహానుతిక తమయానందమును తెలుపుచు హాండ్లెప్రభువుగారు ప్రశంసాపత్రమును వ్రాసినారట! బంగాళపు విద్యాశాఖాధికార పదవికి హార్నెలుగారిని నియమించుటయో! ప్రభుసరుజేమ్సుగారిని నియమించుటయో? యను చర్చబయలుదేరినప్పుడు బోసుగారి పేరెవ్వరును నెత్తకుండుట శోచనీయమని నేటిప్రజ్ఞేట్లు అందు యున్నెను ఇండియాను పులిక వాయుచున్నది.

TELEGRAMS.

Position of the Germans.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer" Cable says:—The present indications are that the Germans are endeavouring to hold the positions on the Lyck-Wirballen line merely fighting a rear guard action while the general retreat continues.

Sinking of German Destroyer.

German Confirmation.

LONDON, October 8.—

At Berlin the papers confirm the success of "E 9" and state that the destroyer sunk was "S 126". Most of the crew was saved.

RUSSIA.

Russian Operations.

IN EAST PRUSSIA.

German Attacks Repulsed.

PETROGRAD, October 8.—

An official announcement published here says that fighting on the East Prussian front continued on the seventh instant with undiminished desperation. The Germans had been reinforced but their attacks near Wirballen and Filippowo were repulsed with great slaughter.

German Attack on Ossowtz.

The Tsar Thanks the Defenders.

PETROGRAD, October 8.—

The Tsar visited the fortress of Ossowtz to thank the garrison for its valiant defence.

A Successful Night Attack by Russians.

PETROGRAD, October 8.—

In the fighting on the East Prussian front on 7th instant the Russians made a night attack and captured a village near Baklarjevo taking several guns. During the night the Russians enveloped the German force in a forest exterminating a part and dispersing the remainder. The Russians have captured the town of Biala and stormed one of the principal works.

Efficiency of Russian Artillery

Surpassing All Expectations.

ALLAHABAD, October 9.—

The "Pioneer's" London Correspondent cabled on the 8th:—The Russian Artillery had surpassed all expectations. Both heavy and field guns proved accurate. The gun crews under modern training are as good as any in the world.

Sad Plight of German Artillery.

Horses Dying in Masses on Marshy Roads.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer's" Cable says:—A Petrograd telegram received in Paris says that the German horses are dying in masses on the marshy roads in the Shwalki province and consequently the heavy artillery is falling into Russian hands without a struggle.

ALLIES.

Allies Keeping on the Defensive.

Casualties now Light.

LAHORE, October 9.—

LONDON, October 7.—The "Times" Correspondent at Eperney writing on the 4th instant says:—The Allies are for the present contenting themselves with repulsing German attacks and are not trying to occupy the German trenches. One result is that the casualties are now quite light. The Germans being outnumbered in that district are compelled to keep their troops continually in the trenches whereas the Allies can afford to rest theirs who are much fresher than the enemy. The high spirits of the British troops are generally remarked. The French African troops are slow to appreciate the deadliness of European warfare.

An officers of a Moroccan Regiment relates that he left 82 of his wounded men behind in a barn which the Germans dynamited and fired. His men are unable to understand why they are not allowed to follow the native practice and behead the captured Germans.

AMERICA.

Safety of Shipping Routes.

Regular Sailings Commenced.

LONDON, October 8.—

Agents of the British shipping companies plying between New York and the South American ports have received cables from London that regular sailings may be safely resumed.

TELEGRAMS.

AFRICA.

ADMINISTRATION OF RHODESIA.

To Continue Under the Chartered Company.

LONDON, October 8.—

The Government has decided to allow the continuance of the administration of the Chartered Company of the Rhodesia subject to the issue of a supplemental charter permitting the establishment of a responsible government at any time during the next ten years should Rhodesian legislature desire it and the British Government concur.

BALKANS.

THE ALBANIAN SITUATION.

Essad Pasha Nominated President.

LONDON, October 8.—

The "Morning Posts's" Rome Correspondent states that Essad Pasha has caused himself to be nominated President of the Albanian Provisional Government by ordering the Senate to elect him and occupying the strategic points of Durazzo with 10,000 Albanians. He has installed himself in the Prince of Wied's Palace and assumed an anti-Austrian attitude while he expresses devotion to Italy.

JAPAN.

Japan and the U. S. A.

Assurances of Japan's Good Intentions.

WASHINGTON, October 8.—The President Wilson told the callers that satisfactory assurances had been received from Japan regarding her intentions in the Pacific and nothing had occupied to cause concern to the American Government.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

The Co-operative Movement.

Government of India's Resolution.

SIMLA, October 9.—

The following Resolution has been issued:—In their Resolution No. 12, 287-1 dated the 17th June 1914, the Government of India referred to the necessity of examining the administration of the whole co-operative movement is the stages above that of the individual society, not only in regard to the relations of Central and Provincial Banks, with the money market on the one hand and with their constituent societies on the other, but also in regard to the extent to which expert assistance was required for the management, inspection and audit.

The Government of India have decided to entrust this enquiry to a Committee constituted as follows:—Sir E. D. MacLagan, President; Mr. A. E. English I. C. S. the Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas, Mr. N. Azahar Ali, and Mr. W. Renwick' Members; and Mr. R. B. Ewbank' I. C. S. Secretary.

The primary duty of the Committee will be to examine whether the movement, especially in the higher stages and in its financial aspect is progressing on sound lines and to suggest any measures of improvement which seem to be required. For this purpose the enquiry will be directed primarily to an examination of such matters as the constitution and working of Central and Provincial Banks, the financial connections between the various co-operative organisations the audit inspection and management of all classes of Societies, the utilisation of reserve and the manner in which reserve funds should be exhibited in the annual accounts. At the same time the Government of India do not desire rigidly to limit the scope of the enquiry, and the Committee may at its discretion consider any recommendation regarding any important aspect of the co-operative movement.

The Committee will assemble in Delhi on the 6th November, 1914 and will tour in such parts of India as it may consider necessary. The Government of India trust that Local Governments and Administrations will afford to the Committee all the assistance which it may require and will comply with any request for information and advice which may be addressed to them by it.

Position of the Bank of Upper India.

SIMLA, October 9.—

An authoritative statement on the position on the Bank of Upper India says:—It is not yet understood that the management is confident of their ability to pay both the depositors and shareholders in full.

BOMBAY.

S S Kiremoor.

Arrives from Dunston-on Tyne.

BOMBAY, October 9.—

The S. S. "Kiremoor" under Captain T. Sistersou, arrived here to-day from Dunston-on Tyne in ballast.

TELEGRAMS.

Mail Steamer Report

BOMBAY, October 8.—

The Mail steamer was signalled at Bombay at 5-40 hours to-day and the Mails have left Bombay by postal express train at 12-40 hours.

BURMA.

Relief Funds.

B. O. C's Contributions.

RANGOON, October 9.—

The Burma Oil Co., have subscribed £5,000 to the Prince of Wales Fund, £1,000 to the Belgian Relief Fund £100, to the Red Cross Fund and half a lakh of rupees to the Imperial Indian Relief Fund.

Four Anna War Relief Fund.

Proposal Abandoned.

RANGOON, October 10.—

Owing to the fact that the local Committees throughout Burma are collecting subscriptions of sums of even one rupee and less, the Four Anna War Relief Fund Committee, in consultation with the Local Government, have decided to abandon the proposed Four Anna War Relief Fund.

PUNJAB.

Loyal Meeting at Amritsar.

LAHORE, October 9.—

The following is the account of a meeting recently held at Amritsar:—The Sikhs of Ludhiana passed Resolutions at a public meeting held under the presidency of Hon'ble Sirdar Gajjah Singh expressing regret at the Budge Budge incident, condemning the acts of the "Koma-gata Maru" passengers and assuring Government of their loyalty.

UNITED PROVINCES.

C. P. Code Amendment.

ALLAHABAD, October 9.—

The "Pioneer" says:—

Opinions upon the Criminal Procedure Code Amendment Bill are now reaching the Government of India. It is understood that Mr. Justice Chamier, of the Allahabad High Court, will join the Council as expert upon it, while Mr. W. S. Marrie will be placed on special duty in the Home Department.

A Frontier Raid.

A British Officer Wounded.

ALLAHABAD, October 9.—

On the 4th October a Frontier incident occurred on Kurram border. The Gaji Lashkar, assisted by some Khostwalas, after surrounding the Kurram militia post at Lakatiga, succeeded in carrying off a considerable number of cattle, women and boys. The Militia, however, fought their way out and, with the assistance of some Euri villagers, drove the Gajis from their sangared position. The Gaji losses are said to be 13 killed, while on our side Lieutenant Boyle, 11th (King Edward's Own) Lancers, Wing Officer of the Kurram Militia, was severely wounded through both knees and one Militia Naik was killed. Lieutenant Boyle has been brought into Parachinar and is doing well. This unprovoked attack by the Gajis was in pursuance of the old standing border feud connected with irrigation and grazing rights.

Theft of Currency Notes.

Trial of Prisoners.

ALLAHABAD, October 8.—

Six persons have been put on trial before the Joint Magistrate of Meerut in connection with the theft of Rs. 50,000 in currency notes, the property of the Bank of Upper India, Meerut which occurred in June last year. They include a former chhaprasi of the Baknau and his brother constable, who are charged with theft, and the others who are charged with disposing of the stolen property. The facts are the Bank of Upper India sent halves of currency notes to the value of Rs. 50,000 in a registered insured cover to the Alliance Bank of Simla, Cawnpore. When the cover was opened in Cawnpore it was found to contain waste paper only. A wire was sent to the Bank at Meerut, but before its receipt another registered and insured cover containing the second halves of the notes had already been despatched. This, on being opened at Cawnpore, was also found to contain waste paper. Enquiries established that the theft, was probably committed before the covers reached the post office at Meerut, but how and by whom could not be determined. Some of the stolen notes were traced to the Currency Office, and it was found that they had been put in circulation in Bombay, Delhi and Girgaon. Eventually the police arrested a man named Kamaruddin with several of the stolen notes in his possession, and he made full admission of his guilt, from which and other clues the present accused were arrested and put on their trial. Evidence was given that the stolen notes were enclosed in sealed covers in the office of the Bank or despatch to Cawnpore and given to Wali Mahomed, accused, to post, and that on receipt at Cawnpore the covers contained only blank paper. The case is proceeding.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE STEADY ADVANCE OF THE ALLIES.

ANTWERP IN FLAMES.

KING OF BELGIUM LEAVES THE CITY.

EFFICIENCY OF RUSSIAN ARTILLERY.

(REUTER'S AGENCY.)

There is again a lull in the telegrams. Except the news that the positions are stationary and that a German aeroplane dropped two bombs on Paris and injured three persons there is absolutely nothing of the slightest importance. The fighting in East Prussia seems to go on with some grimness and the Russians seem certainly to be gaining ground with their artillery. Essad Pasha has caused himself to be nominated President of the Provisional Government of Albania. There is no reason why this should add to the war situation but who knows what may happen in the Balkans?

GREAT BRITAIN.

The War and Industries.

Mr. Lloyd George's Reply to a Trade Deputation.

LONDON, October 8.—(6-15 P.M.)—

Addressing a trade deputation, Mr. Lloyd George said that he believed we should shortly experience an unprecedented trade boom owing to enormous demands from foreign countries for goods which they could not obtain elsewhere. We were now constantly receiving orders from other countries and as the war progressed demands on industry of this country would be enormous. There would be industries in which there would be not merely very full employment but overtime and shortage of men.

There would undoubtedly be severe distress in cotton industry, in fact as the only trade which had completely broken down was the industry which could not be much helped by building work, constructing roads, etcetera. They would have to find other means of dealing with it. The Board of Trade was making arrangements with the Trade Unions to meet all abnormal conditions.

Opinion on Mr. Lloyd George's Speech.

LONDON, October 8.—(10-35 P.M.)—

Opinion prevails in Manchester that Mr. Lloyd George went too far in saying that the cotton trade had broken down though collapse is possible unless the cotton markets are speedily reopened and a fair price for cotton is fixed. About half the employees are still working in Bolton fine spinning district which is in a much better position than Oldham coarse counts district.

German Spy Organisation

Statement by Home Office.

LONDON, October 8.—

The Home Office has issued a statement describing how the German spy organisation in England has been completely suppressed. For three years past the ramifications of a German secret service in England have been known and its agents shadowed, though no action was taken which would reveal to them that their identity was known and arrests were only made when important documents were actually going to Germany. In such cases sufficient evidence was actually found in the possession of the prisoner. Thus despite lavish expenditure, little valuable information was obtained. However, on August fourth, before the declaration of the war, twenty known spies and two hundred suspects were arrested. Espionage is now triable by a court martial and punishable by penal servitude for life. One person is now awaiting court martial but this is the only case and there is reason to believe that the spy organisation crushed at the outbreak of the war has not been re-established. The statement mentions that a German Army order of August 21st showed that the Germans were in ignorance of the despatch of the British Expeditionary Force.

Comforts for Indian Troops.

Lord Roberts Appeals for Funds.

LONDON, October 8.—

In a letter to the Press Earl Roberts appeals for support for a fund to provide hospitals at Marseilles and Alexandria for wounded Indian troops and comforts and warm clothing for Indians in the field. A strong Committee has been appointed to inaugurate the fund.

Recruiting Campaign.

Countryside Denuded of Young Men.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer" Cable says:—Recruiting is going on steadily and a commencement has been made with

700,000. It is expected that by Christmas one million men will have enlisted. The Durhams now possess 15 battalions. The country has been denuded of young men.

Burial of British Sailors.

At Scheveningen.

LONDON, October 8.—

Bodies of British sailors have been washed ashore at Scheveningen. They were interred in the presence of a large gathering including the British minister and the Dutch authorities. A guard of honour fired salute. The Mayor delivered an address and the British minister returned thanks in the name of the British people and the Government.

The Indian Soldiers' Fund.

Committee of St. Johns Ambulance Association.

LONDON, October 9.—(12-55 P.M.)—

With the approval of the Viceroy and Lord Crewe, the following Sub-committee of St. Johns Ambulance Association has been formed to administer the Indian Soldiers Fund. Chairman, Sir John Hewett. :—Colonel Sir Trevredyn Wynne.—Lords Roberts, Curzon, Harris and George Hamilton, Aga Khan, General Sir Alfred Gaselee, Lieutenant-Colonel Sir Richard Temple, Sir Herbert, Sir Mortimer Durand, Surgeon-General Sir Havelock Charles, Sir David Yule, Sir John Stanley, Lieutenant-Colonel Sir James Dunlop Smith, Lieutenant-Colonel P. O. Connor, Mr. Ratan Tala, Duchess of Bedford, Ladies Lansdowne, Scarborough, Minto, Amptill, Sydenham, Lawley, Perrott and Dane and the Maharani of Bharatpur.

The Objects.

The first object of the fund, with Earl Kitchener's approval, is to establish a hospital with five-hundred beds at Alexandria, where the climate is most suitable for the Indian patients, and also a small subsidiary hospital at Marseilles in which men may be placed after their discharge from the Base Hospital and before their conveyance to Alexandria. The second object is the provision of warm clothes and comforts. Although the troops leave India completely equipped, yet losses by wear and tear demand constant renewals and there will be great scope for alleviating the condition of men serving six-thousand miles from Home in a more severe climate than they are accustomed to. Full information regarding comforts and garments will shortly be published and in the meantime money may be sent to the Merchantile Bank of India, Gracechurch Street, or to the Members of the Committee and clothes and comforts to Messrs. Self-Ridges.

FRANCE.

THE MILITARY SITUATION.

Remains Stationary.

LONDON, October 9.—(1-25 A.M.)—

An official statement issued in Paris at eleven o'clock yesterday evening said that the general situation remained stationary. Positions which had been occupied remained the same notwithstanding some violent combats particularly in the Roze region.

Aerial Warfare.

Bombs Dropped on Saint-Denis.

PARIS, October 8.—

A German aeroplane dropped two bombs on Saint-Denis. The first did no damage, the second injured three persons.

Commander Von Buelow.

Believed to be a Prisoner in France.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer's" Cable says.—The French papers say that Commander Von Buelow who was believed to have been responsible for the shooting of civilians at Aerschot is a prisoner in French hands.

Punishment For Pillaging.

Two German Soldiers Sentenced.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer" Cable says:—A French Council of War on Monday sentenced two German soldiers to death and two others to imprisonment for pillaging.

BELGIUM.

The Siege of Antwerp.

King of the Belgians Leaves the City.

AMSTERDAM, October 8.—

The newspaper "Nieuws Van Den Dag" states that the King of the Belgians has left Antwerp and arrived at Salzaete village on the Dutch frontier.

Shells Falling in the Suburbs.

LONDON, October 8.—

Refugees from Antwerp state that the suburb of Borgerhout was burning and shells were falling close to the Law Courts in the middle of the city. Numbers of wounded have arrived at Ostend.

The Palace of Justice.

Partially Destroyed.

It is reported at Roosendaal that the Palace of Justice at Antwerp has been partially destroyed by bombardment, lions and other carnivora and snakes in the zoo have been killed for fear of their escaping.

Bombs Dropped on The City.

Portion of City on Fire.

OSTEND, October 9.—

The bombardment continues. Germans are dropping bombs into Antwerp which have effect to firing buildings. The city from south Antwerp to the law Courts is on fire.

GERMANY.

The Left Bank of the Nethe.

Rumoured Repulse of Germans.

It is rumoured that Germans have been repelled on the left Bank of the Nethe.

Germans Cross The Scheldt.

Small Detachments at Termonde and Wetteran.

LONDON, October 9.—

Several correspondents confirm that the Germans crossed the Scheldt on Wednesday and that smaller detachments are at Termonde and Wetteran.

Germans at Turnhout.

German troops have entered Turnhout on the Dutch frontier.

Charge Against The Crown Prince.

By Baroness Debaye.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer" Cable says:—The German Ambassador at Rome denies a charge made by Baroness Debaye that the German Crown Prince pillaged her chateau. The Baroness repeats the charge giving the name of a lock-smith whom the Prince with a revolver compelled to pick the lock.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు.

జర్మనీవద్దను గూఢచారులు

ప్రభుత్వమువారు నాశనముచేయుట.

లండను ఆక్టోబరు 8:—ఇంగ్లాండులో కొంతకాలము

నుండియు జర్మనీపక్షమున గూఢచారులు పనిచేయుచుండిరి. వీరినందఱను ధ్వంసముచేసితిమిని ప్రభుత్వమువారు తెలియ జేయుచున్నారు. ఈగూఢచారులుచేయుపని మాడుపనత్వర జేయుచున్నారు. ఈగూఢచారులుచేయుపని మాడుపనత్వర జేయుచున్నారు. ఈగూఢచారులుచేయుపని మాడుపనత్వర జేయుచున్నారు.

తగిన యుద్ధము.

ఇట్టివిషయములలో పట్టుకొనబడినవానియొద్దనే తగిన యాధారములు దొరకినవి. ఇందువలనయే వీరుచాలాద్రవ్యము ఖర్చుపెట్టినను, అంతయుఖర్చుగరకావ్యయ లేమియువీరికిదెలిసి యుండలేదు. అయినప్పటికి ఆగస్టు 4 వ తేదీన, యుద్ధమును ప్రకటించుటకు పూర్వము, బాగుగా తెలిసిన 20 మంది గూఢచారులును, 200 మంది అనుమానాస్పదులును పట్టుకొనబడిరి.

కోర్టుమాన్.

ఇట్టి గూఢచారిపని చేయువారిని కోర్టుమాన్ ద్వారా మున విచారించి జన్మఖండు విధించవచ్చును. వీరిలో నొకని నీ విధముగా విచారించిన నున్నాము. ఈగూఢచారుల యేర్పాటు యుద్ధమునకు పూర్వము నిర్మాణము చేయబడినది. ఇది తిరిగి తలయెత్త లేదనుటకు ఆధారములు కలవు.

వైనికులుగ చేర్చుకొనుట

క్రిస్టునుపండుగలోగా పదిలమవుచుండవలయు.

అలహాబాదు. ఆక్టోబరు 9:—పయోనిరపత్రిక కీ తెల్ల

గ్రామమునందు. జనులుక్రమముగా వైనికులుగ చేరుచున్నారు. ఇప్పటికి 7లక్షలమందిచేరిరి. క్రీస్తునుపండుగలోగాపదిలమవుచుండవలయు. దగహమ్మస్వాధీనమున 15లక్షలమందినుండి దేశమునందలి యాననులందఱు సేవలోచేరిపోయిరి.

నావికులశక్తివములు కొట్టుకొనిపోవుట.

మిలిటరీమర్గాదలతో పూడ్చుట.

లండను ఆక్టోబరు 9:—ఆంగ్లనావికులశక్తివములు కెప్టెన్

సింజెను ద్వారకు కొట్టుకొనిపోయినవి. వీనిని తగుమర్గాదలతో పూడ్చిరి. ఆంగ్లమంత్రి దచ్చిఅధికారులు తగ్గిమయమునందుండిరి. గౌరవహాసముగా తుపాకులు జేయబడినవి. మేయరుగారు సమయోచితముగ సువన్యాసము గావించిరి. ప్రజలపక్షమునను, ప్రభుత్వమువారిపక్షమునను, ఆంగ్లమంత్రిగారు వందనములొసగుచు జవాబిచ్చిరి.

ఒక అనుకూలమైన ఏర్పాటు.

లండను ఆక్టోబరు 8:—శ్రీలను పిల్లలను మిలిటరీసేన

చేయుటకు దాదాసయ్యగల పురుషులను, ఎవరిదేశములకు వారిని పోనిచ్చుటకై ఆస్తియాప్రభుత్వమువారును ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వమువారును ఏర్పాటు చేసికొనిరి.

ఇండియాపై నికులకు సౌఖ్యములు.

రాజ్యప్రభుత్వము విజ్ఞాపనము.

లండను ఆక్టోబరు 9:—దెబ్బలతులను హిందూదేశపు

వైనికులకు ఆలెగ్జాండ్రాలోను, మార్షిల్లియలోను వైద్యశాలలు స్థాపించుటకును, యుద్ధములలోనున్న వైనికులకు ఉన్న దుస్తులును, నితర సౌఖ్యములను నొనగూర్చుటకును, చందాల నియ్యవలసినదని రాబట్టుప్రభుత్వము రాక విజ్ఞాపనలేఖను పత్రికలలో ప్రచురించినారు.

చందాలను వసూలుచేయుటకై ఒకకమిటీ యేర్పాటు చేయబడినది.

దూదిపరిశ్రమ ప్రారంభము.

లాయడు బార్నిగారి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, ఆక్టోబరు 8:—వర్తమానప్రతినిధులు కొంచెము

లాయడు బార్నిగారిలో కొన్ని సంగతులు విన్నవించుకొనుటకై

పోయిరి. ఆసయమున లాయడు బార్నిగారు వీరితో నిట్లు చెప్పిరి:—త్వరలోనే మన గుడ్డలవర్తకము విశేషముగ వృద్ధియగును. విదేశములవారికి కొన్ని సరకులు మతియెచ్చుటను దొరకజాలవు. అంగలన నీసరకుల విక్రయము హెచ్చును. ఇప్పుడే యితరదేశములనుండి సరకులను పంపుటకు ఆంగ్ల విశేషముగా వచ్చుచున్నది. యుద్ధము హెచ్చినకొలది యాంగలల చేరముకూడ క్రమముగా హెచ్చును. కొన్ని పరిశ్రమలకు కొంతమంది మనుష్యులుకూడవోరకును. ఉన్నవారే నారి నిష్పాకాలమునుమించి పనిచేయవలసినవారు.

ప్రతిపక్షిక్రమవిషయమున చాలకష్టము సూచించుచు ఈవ్యాపార మొక్కటియే పూర్తిగ నప్తమయ్యిందని, కొంత గృహములు నిర్మించుటవలన, కోట్ల చేయుటవలన నీవ్యాపారము వృద్ధికాజాలదు. ఇతరయోగ్యాలులు చేయవలయును. ఎచ్చటనైన కష్టములపాలైన మనుష్యులున్నయెడల వీరికి సహాయముచేయుటకై వాణిజ్యకాబవారు, పరివాదసభలలోను తర్రప్రభుత్వములు సలుపుచున్నారు.

మాంచెస్టరు వర్తకుల ఆభిప్రాయము.

లండను ఆక్టోబరు 8:—బట్టలబజారులను వెంటనే తెరచి, ప్రతికీ న్యాయమైనధర నేర్పజేసినగాని ప్రతివ్యాపారము సరిగా కొనసాగదనియు, నిదికంటే ఇవి చాలవఱకు వృద్ధిపడినదనియు, నిట్లు సాగనిచ్చినచో పూర్తిగా ధ్వంసమగుననియు, లాయడు బార్నిగారియొక్క యుపన్యాస సారముగా మాంచెస్టరు వర్తకులు గ్రహించుచున్నారు.

బోల్టన్జిల్లాలో నూలువడకు పనివాండ్రలో సగము మంది యింకను పనిచేయుచున్నారు. మురకపకులు జరుగు బట్టహామ జిల్లాకంటె సన్నపని జరుగుచున్న బోల్టన్జిల్లా యొక్కస్థితియే చాల అనుకూలముగ నున్నది.

ఇండియనువైనికుల నిధి

సెంటుబాన్ అంబ్యులెన్సు సంఘము.

లండను ఆక్టోబరు 9:—దెబ్బలులిచ్చి ఇండియను వైనికుల ఉపచారమునకుగాను వసూలుచేసిన డబ్బును ఉదిలితివి వివియోగించుటకు ఈక్రిందిప్రముఖులు, ఇండియా సెక్రటరీ క్రొమప్రభుత్వ, వైస్రాయి హార్డింగ్ ప్రభుత్వము అనుమతిమీద సెంటుబాన్ అంబ్యులెన్సు సంఘమునకు సహకమిటీని ఏర్పడిరి:—

సర్ బాన్ హ్యూమెట్ గారు ఛైర్మన్, కన్నల్ సర్ ట్రెవిలెన్ వేన్, లార్డురాబర్టుస్, లార్డుకెన్జుస్, లార్డుహోన్, బార్నిగారిమిల్టన్, ఆగాభాను, జెనరల్ సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గావ్లీ, లెఫ్టనెంటు కన్నల్ సర్ రిచ్చర్డు టెంబిల్, సర్ హెన్రీ, సర్ మార్టిన్ దురాన్, సర్ జెనరల్ సర్ హెవలాక్ ఛార్లెస్, సర్ జేమిడ్ యూల్, సర్ బాన్ స్టాన్లీ, లెఫ్టనెంటుకన్నల్ సర్ జేమ్సుడన్లెల్వెస్మిత్, లెఫ్టనెంటు ఇవాంటు, కీ. డి. కొన్నాక్, రత్న తాతా, డెడ్ ఫర్మస్ట్రో, లాక్సు డెన్వెల్స్, స్కార్ బరో ప్రెస్బియియన్, ఆండ్రియన్, సిడెన్ హామ్స్ట్రో, లాల్ బోస్, సెక్రటరీ, డెన్ దొరసాని, భరతిపూరుమహారాణి సభ్యులు.

సభ్యులువారి ఉద్దేశములు:

కిచనరు ప్రభువరునిఅనుమతిని సొంది యుద్ధములో దెబ్బలులిచ్చి ఇండియను వైనికులకు ఈజిప్టుదేశమునందలి ఆలెగ్జాండ్రయానగరములో పెద్దఆసుపత్రి స్థాపించుట. ఈ ఆసుపత్రిలో 500 పడవులు నిర్వహించేయ బడును. ఇండియను రోగులకు ఆలెగ్జాండ్రయా శిరోస్థానికుల చక్కగానుండును. యుద్ధములోదెబ్బలిచ్చి వారిని మొట్టమొదట యుద్ధభూమిలోని ఆసుపత్రిలో నుంచుదుగా! యుద్ధభూమిలో ఆసుపత్రి నుండి ప్రాప్తవశమునందలి కేపుపట్టణమును మార్ సేల్సుగ రమచకు చేర్చుదుము. మార్ సేల్సు చేరితరువాత వీరును నెక్కుటకు పూర్వము విశ్రాంతిని పొందుటకుగాను మార్ సేల్సులో ఒకఆసుపత్రి స్థాపించుట. తరువాత ఉన్నెరుగులు, ఇతరసౌకర్యములు ఏర్పరుట. హిందూదేశమునందలి కష్టమైన వృద్ధి కావలసినన్ని మనుషులు హెచ్చుకొనియుండును. విదను 6 వేలవైశ్వామయన సన్నకర్తమునందలి ప్రయాణముచేసి పోడిగిండున నుష్టలు పాతగిలిపోవును. అదిగాక, వారిదేశము నకున్న యూరోప్లో చలిఅధికముగా నుండును, ఈకారణములవలన క్రొత్తగా ఉన్నెరు పులు ముట్టిం చి మోండున

వైనికులకు ఇవ్వవలసి వచ్చును. మోండున వైనికులకు ఇవ్వవలసిన దును లేవో? కలుగజేయదలచిన ఇతరసౌకర్యములేవో? వివరముగా కొద్దిరోజులలో ప్రచురింపబడును. ఈలోపుగా డబ్బు పంపదలచుకొన్నవారు “మర్క్యంటైల్ చ్యాంబర్ ఆఫ్ ఇండియా గ్రీనిచ్ స్ట్రీటు” లండను అను చిరునామాకు పంపవలెను, లేదా కమిటీ మెంబర్లకు పంపవచ్చును. గుడ్డలు, ఇతరవస్తువులు పంపదలచువారు సెల్ఫోర్డ్ కంపెనీవారిచేర పంపవలెను.

ఇంగ్లాండు-స్థానములు.

ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు.

లాభాగారు ఆక్టోబరు 9:—ఆక్టోబరు 7 వ తారీఖుతో ఈక్రింది తెల్లగ్రామము వివిధ మిలిటరీ పత్రికకు లండను నుండి వచ్చినది:— 4 వ తారీఖున లండను తెల్లనుపత్రికయొక్క ఎవర్లే విలేఖరుడు ఇట్లు వ్రాసినాడు:—ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు ప్రస్తుతము తమవివాదమున్న జర్మనుసేనలను వెనుకకు కొట్టుటతో చృష్టిచెందియున్నవి. అంతేగాని జర్మనులకందకమున ఆక్రమించుకొనలేనని ప్రయత్నించుటలేదు. ఈ కారణమువలన ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచిసేనలలో కొద్దికష్టము మట్టుకే కలిగినది. జర్మనుసేన (బ్రిటీషు ఫ్రెంచి సేనలకన్న హెచ్చుగా నుండినదన, జర్మనులు కందకములలో కప్పని సరిగా ఉండవలసివచ్చినది. బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసేనలు విశ్రాంతి పొందుటకు వీలుగనుండెను. బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసేనలు శత్రుసేనలకు మంచి యుద్ధగామండెను. బ్రిటీషువైనికులు ఆది ఉత్సాహముగ నుండిరి.

ఫ్రెంచి, ఆఫ్రికను వైనికులు.

ఫ్రాన్సువారి పరిపాలనక్రింద నున్న ఆఫ్రికా దేశము నందలి మొరాకోనుండి యుద్ధములో ఫ్రెంచివారికి సహాయముచేయు మార్షేల్తో ఆఫ్రికను వైనికులు వెళ్లిరి. పాపము వీరికి యూరోప్రయత్నములో జరిగిన ఘోరములు తెలియపుచ్చుటకై ఆఫ్రికనువైనికులను 82 మంది ఒకగడిలో ఉంచి వారి వైఆఫికారి వెళ్లెను. ఇంతలో జర్మనులు వచ్చి ఆ గడిక్రింద ముందువెట్టి గడివై ఫిరంగులుకాల్చి, ధ్వంసము చేసిరి. జర్మనులు ఇంతమోరములు చేసినారుగా! తమచేత చిక్కిన జర్మనులైలను వారిదేశములోవలె తల సరికి కావక వైనికులు ఎంచుకుంపరాదో తెలియవచ్చును.

ఆశ్చర్యకరముల యుద్ధము.

లండను ఆక్టోబరు 8:—ఆశ్చర్యకరముల యుద్ధము కొంచెము హెచ్చునగు ఉత్తర సముద్రమువరకు వ్యాపించుచున్నది.

యుద్ధపు ఫిలిగతులు.

రాయ్ ప్రాంతములలో జర్మనుసేన ఇప్పటికూడ విస్తారముగనే యున్నది. విదను కొన్ని కారణములవలన మేము వదలివేయగా జర్మనులచేత పడినప్రదేశములను తిరిగి మనసేనలు (అనగా ఫ్రెంచి బ్రిటీషు) ఆక్రమించుకొనినవి. ఎమునుకు ఉత్తరముననున్న శత్రుసేన పలచపడిట్లు తోచుచున్నది.

మ్యాజునదికి రీమ్సుపట్టణమునకును మధ్య ఏమియు లెరుగలేదు. మ్యాజుకు వైభాగమున అనగా వెడ్డను, సెయింటు మిహిలులకు మధ్యనున్న జర్మనుసేన హాటన్ ఛాటెల్కు ఉత్తరముగ వెళ్లినది. సెయింటు మిహిలు, దానికి ఉత్తరమున మ్యాజునదికి కుడివైపుననున్న మరొకన్ని ప్రదేశములు ఇంకను, జర్మనుల యధీనములోనే యున్నవి.

ఒనర్లోను, ఎల్మెంటుకు పడమరకు, జర్మనులు ఘోరముగ పోరిరి. కాని లాభము లేకపోయినది.

వాన్ జెన్, లొరైన్ పరగణాలలోకూడ శత్రువులకు లాభించుటలు తోచుదు.

బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలకు ఎడమవైపున నున్న జర్మను సేన, ప్రదేశములను ముంచుకు రాలేదు. కొన్ని ప్రదేశములలో వెనుకకు వెళ్లిపోయినది. అగ్రానుకు సుత్తరమున ముఖ్యముగజర్మను వెనుకకు వెళ్లిరి. ఈప్రదేశములో బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి సేనలకు మంచి అనుకూలముగా నున్నది.

స్వస్థానములను నిలుపుకొనుట.

లండను ఆక్టోబరు 9:—నిన్న రాత్రి 11 గంటలవఱకు ప్యారిసులో దొరికినమువారు ఈక్రిందివాడైన ప్రకటించెను. యుద్ధపుస్థితిగతులలో మాక్సేమియులేక స్థితిముగనున్నవి మన సేనలు ఆక్రమించుకొన్న స్థానములను, బానిగోరైన్లోని శత్రువులు రాయ్ ప్రాంతముల ఎంతోపోరిరి. ఎంతమాత్రము ఇచ్చట నరకు మనక్రిందనే యున్నది

దక్షిణాఫ్రికా

జనరల్ డి. లా. రే మరణము.

లండను, అక్టోబరు 9:—జాన్సబర్గ్ డి. జనరల్ డి. లా. రేయొక్క మరణమును విచారించుటకై నియమింపబడిన జ్యూడిషియల్ కమిటీవారి సంగతి విచారించి, తొందరగా సంచరించుటలను మరణము సంభవించినదని వ్యాసించి.

బాల్కన్-ము రాష్ట్రములు.

ఎస్సెమపాపా

లాహోరు అక్టోబరు 9:— సివిలు అండు మిలిటరీ గెజెట్టుప్రకటించిన విశేషము డిల్లీ తంబిని పంపుచున్నాడు:— మార్షింగ్ పోస్టులోను విశేషము డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— ఆల్బేనియాలో తాత్కాలికముగ సేర్కాటుచేయబడిన దొర తనమునకు తన్ను అభ్యుత్థానిగ ఎన్నుకొన వలసినదని ఎస్సెమ పాపా గారు సే నేటు కు ఆజ్ఞాపించి, ఈ పదవికి తన్ను నియమించున నట్లుచేసి కొనిరి. వీరు వేలమంది ఆల్బేని వారితో డ్రాజోయందలి ముఖ్యమగు స్థలములను ఆక్రమించుకొనిరి వీడు రాకుమారునిగనందు వీరున్నారు. వీరు ఆస్ట్రియావారివొడ విరోధభావమును కలిగియున్నారు. ఇటు లీదేశమునందు తమకు నెక్కువభక్తి యున్నదని వెల్లడించుచున్నారు.

జైలయము

అంటర్ప్రెస్ ముట్టడి.

పట్టణము తగులబడు చుండుట.

లండను అక్టోబరు 8:— (ఆప్స్ట్రేషియన్ సాయంకాలము 4-20 గంటలు) —కోస్టెడాల్ దగ్గరకు అంటర్ప్రెస్ నుండి లేచినచిన్న ప్రజలు వచ్చినారు. అంటర్ప్రెస్ ఫిరంగులు వెట్టి కొట్టుచున్నారని వీరు చెప్పుచున్నారు. వెట్టిఫిరంగులు వేయుచున్నారట. జర్మనులు మొదటవేసిన గుండ్లు అంటర్ప్రెస్ దక్షిణభాగమున పడినవి. ప్రజలు గంద్రగోళముగా పరుగుత్తుకొనిపోయిరి.

జెట్టిక్ బాంబులువేయుట.

ఇట్లుండగా, నోకజెట్టిక్ విమానమువైన విహరించుచు బాంబులు వేయబడినవి. హెబ్బాకెక్ కిరసనాయిలుతోట్లకు నిష్క్రమింపబడినది. అంతట జైలయమువారు చమరంతయు బయటకు వెట్టిరి. ఇట్లు చేయుటచే పట్టణము తగులబడునందొక అగిరిపోయెను.

చాలనప్రము.

అంతట జర్మనులు ఈ శాస్త్రభాగముపై ఫిరంగులువేసిరి. లీచెస్ యొక్క చుట్టుపట్టులు చాలనప్రము సంభవించియుండును. న్యాయస్థానములు.

లండను అక్టోబరు 9:— అంటర్ప్రెస్ నుండి లేచినచిన్న ప్రజలు బోకర్ ద్రువహాటుయొక్క శివారులు తగులబడు చుండినవనియు, పట్టణము మధ్యకున్న లాకోర్ల దగ్గర గుండ్లుపడుచుండినవనియు, చెప్పుచున్నారు.

గాయములు తగిలినవారు.

గాయములు తగిలిన వారు చాలమంది ఆపైందుకు వచ్చినారు.

జైలయము రాజు.

లండను అక్టోబరు 9:— ఆప్స్ట్రేషియన్ న్యూస్ పాపా డెక్ డాగు ఆరు వార్తాపత్రిక జైలయము దేశపురాజు అంటర్ప్రెస్ నుండి బయలుదేరి డచ్చివారి సరిహద్దు ప్రాంతములందున్న నోక జేటి యనగ్రామము ప్రవేశించిరిని వ్రాయుచున్నది.

ఉన్నత న్యాయస్థానభవనము ధ్వంసమగుట.

హాలంకు దేశమునందలి రూసెన్ దాలు పట్టణమునకు ఈక్రింది వార్త తెలియవచ్చినది:— అంటర్ప్రెస్ నగరమునందలి ఉన్నత న్యాయస్థాన భవనము ఫిరంగిగుండ్ల దెబ్బలవలన సగము నాశనమైనది. జంతుశాలలోనున్న సింహములు, మొదలగు ప్రాకృత్యములను, పాములును, తప్పించుకొని పట్టణముపై పడునను భయమువలన చంపివేయబడినవి. జర్మను సేనలు హాలంకు, జైలయము దేశముల సరిహద్దులలోనున్న టర్కన్ హాటు ప్రవేశించినవి.

ఆపైందు—అంటర్ప్రెస్ పై ఫిరంగు లింకను కాల్చుచునే యున్నారు. జర్మనులు అంటర్ప్రెస్ నగరముపై విమానములెక్కి బాంబులను వేయుచున్నారు. బాంబులు విధవనమువొడ పడితే ఆధవనము నుట్టుకొని మండుచున్నది. పట్టణము దక్షిణభాగము మొదలు చేసికొని లాకోర్లలవరకు తగులబడుచున్నది.

నిద్రనడికి ఎడమవైపున నున్న జర్మను సేనలు వెనుకకు తిరిగివేయబడినవి వదలి పుట్టినది.

రుష్యా.

రషియా చక్రవర్తి.

లండను అక్టోబరు 9:— ఒసోవెట్స్కోటను తమ ధైర్య సాహసములతో రక్షించిన తమ వైనికులను అభినందించుటకు జారుగారు. ఒసోవెట్స్కోటను దర్శించిరి, అని వెట్స్కోగ్రేడు నుండి తెలియచున్నది.

మొర యుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 9:— రషియాను దొరతనమువారు వెట్స్కోగ్రేడు నగరములో ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి. తూర్పు రషియాలో యుద్ధము 7 తారీఖునకూడ అంతకు పూర్వము వలెనే ఘోరముగ జరుగుచుండెను. యుద్ధము చేయుచున్న జర్మనువారి సాహాయ్యమునకు క్రొత్త సేన వచ్చినది. ఎర్ బర్న్ ఫిలిప్ ఓడలవద్ద జర్మనులు రషియాను సేనలపై పడిరి. రషియానులు వారినిని వెనుకకు కొట్టివేసిరి. జర్మను సేనలో చాలనప్రము కలిగినది.

రుషియావారి విజయము.

లండను అక్టోబరు 9:— వెట్స్కోగ్రేడులో రషియాను దొరతనమువారు ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి:— 7వ తారీఖున తూర్పు రషియాలో యుద్ధము జరిగినదిగా! నాటి రాత్రి రషియాను సేన బాక్ లర్ జెన్ ప్రాంతముననున్న ఒక గ్రామమును ఆక్రమించు కొనిరి. కొన్ని ఫిరంగులను కూడపట్టుకొనిరి. ఆడ విలోనున్న జర్మను సేనను రషియానులు ముట్టడించి కొంతసేనను నాశనముచేసిరి. మిగిలిన సేనను తరిమివేసిరి. రషియానులు బయట అనపట్టణమునందలి పెద్దకట్టడము నొకదానిని నాశనముచేసిరి.

చిన్న యుద్ధము.

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— పయినీరుపత్రిక ఈక్రింది టెల్లిగ్రాము వచ్చినది:— జర్మనులు లిక్, విర్ బలెనుల మధ్య నున్న ప్రదేశములను నిలుపుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. జర్మనులు వెనుక, వెనుకకు వెళ్లుచున్నారు. వారిరక్షక సైన్యమునకును, రషియాను సేనకును చిన్న చిన్న పోరాటములు జరుగుచున్నవి.

గజ్జముల నాశనము

వెట్స్కోగ్రేడునుండి ప్యారిసుకువచ్చిన టెల్లిగ్రామువలన ఈక్రిందివిషయములు తెలియవచ్చినవి:—

రషియాను పోల్లాండునందలి సువాల్ద్-పరగజాలోని రోడ్లు బుగడతో చితచితలాడు చుండును. జర్మనుల గుట్టములు బుగడలో నడవలేక చనిపోవుచున్నవి. ఈ కారణము వలన ఫిరంగిబండ్లను లాగుటకు కష్టమగుచున్నది. జర్మనులు ఫిరంగులను వదలి వెళ్లుచున్నారు. ఫిరంగులు యుద్ధము జరుగకుండగనే రషియానులకే మగుచున్నవి.

రుషియాను ఫిరంగులు

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— పయినీరులండను విశేషముడు 8వ తారీఖున ఈక్రింది విషయమును తెలిపినాడు:— రషియానుల ఫిరంగులు అనుకొన్న దానికన్న ఎంతో బాగా పనిచేసినవి. అన్ని రకముల ఫిరంగులను బహుగురిగా పనిచేసినవి. ఫిరంగులను కాల్చు పైనికులు ఇతర దేశములవారికి కొంచెమైనను తీసిపోలేదు.

జర్మనీ.

జర్మను సేనలు.

లండను అక్టోబరు 9:— జర్మను సేనలు బుధవారమునాడు జైలయము దేశమునందలి షిల్టనదిని దాటినమాట కొంతసేన టర్ మాండే, వెటర్న్ పట్టణములవద్ద నిలకలున్న మాట నిజమేనని పత్రికావిశేషకు లనేకులు వ్రాయుచున్నారు.

జర్మను డిప్లొయరు ముంచబడుట.

లండను అక్టోబరు 9:— యస్-126 సంబంధము మాడి స్ట్రోయరు నావను, బ్రిటీషువారి ఈ-9 సంబంధము నావముంచిన మాట నిజమేను. నావికులలో చాలమంది రక్షింపబడిరి. అని జర్మను నగరమునందలి వార్తాపత్రికలు ప్రకటించినవి.

జర్మను యువరాజుపై సేరము.

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— పయినీరుపత్రిక ఈక్రింది టెల్లిగ్రాము వచ్చినది:— జర్మను యువరాజు తనభవనమును కొల్లగొట్టినాడని డెబాయిప్రభి యువరాజుపై సేరము

మోసినది. ఈవార్త అబద్ధమనిరోమునగరమునందలి జర్మనువారు బారి చెప్పుచున్నాడు. వాధవనమును కొల్లగొట్టినమాట నిజమేను. ఫలానికమృతివానిని, తాళము పగులగొట్టవలసినది. లేకపోతే రివాల్యుతోకాల్చి చంపుదుననిభయవెట్టితలుపుతీయించి నాడని తిరిగి డెబాయిప్రభి అనుచున్నది.

అమెరికా.

అమెరికాకు పోవువారులు.

లండను, అక్టోబరు 8:— న్యూయార్కు నగరమునకు ఉదక్షిణ అమెరికా రేవుపట్టణములకును మధ్య రాకపోకలు చేయు ట్రిటిప్ ఓడలు యికమీద సురక్షితముగా ప్రయాణముచేయవచ్చునని వానివిజంటులకు లండనునుండి తంబిసమాచారము వచ్చినది.

అమెరికా-జపాను దేశములు.

లండను అక్టోబరు 9:— వా పింగుటను-జపానువారు పసిఫిక్ మహాసముద్రములో ఏమియుచేయదలచలేదని జపాను గవర్నరు మెంటువారు నాకు తెలియచేసినారు. కాబట్టి జపానువారి అభిప్రాయములను గూర్చి అమెరికనులు భయపడవలసి. అవసరములేదని అమెరికా దేశపు వెస్టిండెంటు విల్సన్ గారు, తమతో ఈవిషయమై మాట్లాడుటకు వచ్చినవారితో చెప్పిరి

బొంబాయి.

మెయిలు స్త్రీమరు.

బొంబాయి అక్టోబరు 9:— నేడు మెయిలు స్త్రీమరు బొంబాయి రేవుకు వచ్చినది. టహాలు చేసికొని పోస్టు ఎక్స్ ప్రెస్ 12-40 నిమిషములకు బయలుదేరినది.

కిరేమూరు స్త్రీమరు

ఇద్దరు జర్మనువారిని పట్టుకొనుట

బొంబాయి అక్టోబరు 9:— కిరేమూరు అచ్చస్త్రీమరు అటు ఇటు ఒరిగిపోకుండ రాయరప్ప వేసికొని డక్షిణ-ఆను-టైనుపట్టణమునుండి బయలుదేరి, నేడు బొంబాయి రేవుకు వచ్చినది. టి. సిద్ధెన్నుగారు దీనివొడ కెప్టెనుగనున్నారు. దీనివొడ పనిలోనుండిన యిద్దరు జర్మను దేశీయులు పట్టుకొనబడిరి. ఈసంగతి పోలీసుకమిషనరు గారికి తెలియజేయబడినది.

కలకత్తా

బజ్జిబజ్జి గందరగోళము.

కలకత్తా అక్టోబరు 8:— బజ్జిబజ్జిలో జరిగిన గందరగోళమునందర్పమున హుర్రా డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు హోప్కిన్సు గారు సంగతిసందర్భములను విచారణచేయుటకు నియమింపబడిరి. రని నిన్న తెలియజేయబడినది గదా! ఇది నిజముకాదు. ఈ అల్లరిలో చనిపోయినవారి శవములను పరీక్షించి పంచాయితీ చేయుటకు వీరేర్పాటు చేయబడిరి. అల్లిపురము డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారీపనిని నిదివరకు చేయుచుండిరి కాని ఈ కేసులో ముఖ్యమగు సాక్షులుగ నుండినందున వీరిపనిచేయుటకు వీలులేదు. అందుచే హోప్కిన్సు గారు నియమింపబడిరి.

పంజాబు

భూకంపము

లాహోరు అక్టోబరు 9:— శుక్రవారము ఉదయము 8: గంటలయిన తరువాత సిమ్లాలో వరుసగా మూడుసార్లు భూకంపము కలిగినది. అఖరుసారి కొంచెము తీవ్రముగ నున్నది. 8, 15 నిమిషములకు లాహోరులోకూడ ఒకసారి కొద్దిగ ను మరియొకసారి కొంచెము తీవ్రముగ ను కనుపించినది.

అమృత సరపు రాజభక్తి సరభ.

లాహోరు అక్టోబరు 9:— ఇటీవల అమృత సరములో జరిగిన రాజభక్తి సరభ విషయమైసిక్రింది సంగతులు తెలియుచున్నవి:— లూథియానా ప్రజలు, మానసియులగు సర్దారు గజాసింగు గారి యాజమాన్యము క్రింద సమావేశమై, బజ్జిబజ్జిలో గందరగోళము జరిగినందునకు తమ విచారమును వెల్లడించి, ఇక్కడ అల్లరిచేసిన సీక్యుల-చర్యను ఖండించిరి. తమకు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునందు రాజభక్తి కలదని కూడ తీర్కానించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము.

సరిహద్దు ప్రాంతముల కలహము

పశుమగ్గురు మనఘ్టులు చనిపోవుట
అలహాబాదు, అక్టోబరు 9:— కుర్రాంగి సరిహద్దులో అక్టోబరు 4 వ తేదీని నొక దొంగతనము జరిగినది. గాగిలమ్మ-

అనునది, కొందఱు భోజ్య మనుష్యుల సహాయము దీని కొని లక్షణిగాదగ్గర కుమ్మరి మిలటరీ కావలివాండ్రు మట్ట దించి, చాలవశువులను, స్త్రీలను, బాలురను దొంగిలించుకొని పోయెను. చాలవశులతో మిలటరీవాండ్రు దొంగలను తప్పించుకొని, యూర్రామనులొని కొందఱి సహాయముతో గాజీలను పొందడంకెను గాజీల మనుష్యులలో 18 మంది చనిపోయిరి. ఆంగ్లవశు మహిళా శిష్టి నెంటు బాయిల్ గారికి బలమైన దెబ్బలుకలిగినవి. రెండుమోకాళ్ళకును గాయములుపడినవి. ఒకమిలటరీనాయకునియొక్క ప్రాణములుకూడపోయినవి. శిష్టి నెంటు బాయిల్ గారిని పరచివారుకు తీసికొనివచ్చినారు. సుఖముగనే యున్నారు. ఈనిశ్చేతుకముగు కలహము నీటిపాకు దలకును, మేతల్లకును సంబంధించిన వెనుకటి క్యవహరముల వలన సంభవించినది.

కర్రెన్సీ నోట్లను దొంగిలించుట.

అలహాబాదు అక్టోబరు 8:— మిరతు పట్టణములోని అప్పుగు ఇండియా బ్యాంకువారికి కడచినజానువెలలో 50 వేల కర్రెన్సీ నోట్లుపోయినవి. ఈనోట్లు పోయిన సందర్భమున ఆరుగురు పట్టణమునండి మిరతుబాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారివలన విచారింపబడుచున్నారు. ఈబ్యాంకులో నిద్రవరకు వాకరుగ నుండిన ఒకరును, ఇతని, సోదరుడగు కానిస్టేబులును, నోట్లు దొంగిలించినట్లును, తక్కినవారు ఈరంగనోట్లను మార్చినట్లు కేసును చేయబడినది. అసలుకథ యేమనగా, అప్పుగు ఇండియా బ్యాంకువారు 50 వేల రూపాయలనోట్లను సగముముక్కలు క్రింది కత్తిరించి, రిజిస్టరుచేయించి, కాన్పురములోని ఎల్లియన్సు బ్యాంకుకు పంపించిరి. కానిబీరుజిస్టరు విప్పిచూడగా, చెత్త కాగితములు లోపలనుండినను, దానిమీద వీరికి తలెవార్త నిచ్చిరి కాని, యదిచేరులోపల తక్కిననోట్ల ముక్కలనుకూడ రిజిస్టరుచేసి పంపించిరి. ఈమాటకూడ విప్పిచూడగా, లోపల చెత్త కాగితములేయుండెను. దానిమీద విచారించగా, రిజిస్టరును పోస్టులోవేయుటకు ముందే నోట్లుతీసివేయబడినవనియు, కాని యీ పని యెట్లు చేయబడినది నిర్ణయించుటకు పీలుకేదనియు తేలినది. ఈ పోయిననోట్లలో కొన్ని బొంబయి; డిల్లీ, గిరిగాములో మార్చబడినట్లు తెలిసి, అచూకీమీద, కామరదీనఅనునతనిని పట్టుకొనిరి. ఇతనియొద్ద పోయిననోట్లు చాలదొరకినవి. ఈతడు నేరముచేసినట్లు ఒప్పుకొని సంగతిసందర్భములను చెప్పినాడు. దానిమీద ముద్దాయిలను పట్టుకొని విచారణచేయుటకు ప్రారంభించిరి.

అప్పుగుఇండియా బ్యాంకువారి ఆఫీసులోనోట్లను, రిజిస్టరు కవరులలోవెట్టి సీసముచేసి టపాలోవేయుటకు, వాని మహమ్మదు అనునతనికిచ్చినట్లును, కాన్పురముచేరిన తరువాత విప్పిచూడగా చెత్త కాగితముండినట్లును సాక్ష్యమియ్యబడినది. కేసు జరుగుచున్నది.

క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టు

సవరణిల్లు

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— పయోనీరు ప్రతికయిల్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈ సవరణిల్లు విషయమై ప్రజాప్రతినిధి సంఘములు మున్నగువారి అభిప్రాయములు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పంపబడుచున్నవి. అలహాబాదు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తిగనున్న హేమయ్యగారి సందర్భమున పనిచేయుటకు కాసనధలో సభ్యులగ చేరుదురు. క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టుకుసంబంధించిన విషయములలో వీరుప్రవీణులు. హాముడిపార్లమెంటులో డబ్లియు. ఎన్. ముక్రయ్యగారు స్పెషలు డ్యూటీమీద పనిచేయుదురు.

గ్రామసంఘములు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— గ్రామసంఘములను గురించి అధికార విభజనసంఘము వారి రిపోర్టులోని, 19 వ ఆధ్యాయము విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వారికి వ్రాయుచున్నారు. వీనివలన తేలిన పర్యవసానములను గురించి తీర్మానము త్వరలోనే ప్రకటింపబడును.

సర్ పెర్సీ కాక్సుగారు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— సర్ పెర్సీ కాక్సుగారు, ప్రస్తుతము విదేశవ్యవహారముల కార్యదర్శిగానున్నారు. వీరు తమ శాశ్వతపువసలా చేరుట అవసరమగుటచే కొద్దికాలములో పరివ్యస నింపుకాఖు వెళ్లుచున్నారు.

సిమ్లా

నరపతి సంఘోద్యమము

దొరతనము వారొక కమిటీని నియమించుట.

సిమ్లా, అక్టోబరు 9:— ఈదిగురు తీర్మానము ప్రకటింపబడినది:— 1914 సంవత్సరము జూను 17 క తేదిని ఇండియా గవర్నమెంటువారు పరపతి సంఘముల విషయమై 12 నెంబరు తీర్మానము నొకటి ప్రకటించిరి. అందు పరపతిసంఘముల పరిపాలనమును, నెంట్రల్ బ్యాంకునకును, రాజధాని బ్యాంకునకునుగల సంబంధమును, తనిఖీ, లెక్కలపరీక్ష, మున్నగు క్యవహరములయందు గావలసిన సహాయమును విచారింప బడునని వివరించిరి. దీనిని విచారించు నిమిత్తమై ఇండియా గవర్నమెంటువారి కిదిగురు వివరించిన వారిలో సర్. ఇ. డి మెక్లగార్ (వెనిడెంటుగను, ఏ. ఇ. ఇంగ్లీషు ఎ. సి. ఎస్, ఆనరబిల్ లాల్ బాబు శ్యామలదాస్, ఎల్. అజహరు ఆలీ, డబ్లియు. రెక్ విక్టర్, గార్ల సభ్యులు గను ఆర్. బి యూ బ్యాంకు ఎ. సి. ఎస్ గారు సెక్రటరీ గను, నియమించిరి. ఈసభ్యులు పరపతి సంఘోద్యమము ఉచ్చదశయందును, ధనసంబంధమునకు, సరిగా సాగుచున్నదియు, లేనిదియు, అవసరమైన యేర్పాటులను నూచించుటకును, కోరబడిరి.

ఇందునిమిత్తమై నెంట్రల్, ప్రొవిజన్ ట్ బ్యాంకులకట్టు చాట్లు, కార్యవిధానమును, ఆయాపరపతి సభలయొక్క ఆర్థిక సంబంధమును ఆడిట్లు తనిఖీవాని పరిపాలనమును, సంవత్సరాంతపు లెక్కలలో నిలువద్రవ్యము నెట్లు చూపవలసినది, దాని వినియోగము, ఈ విషయములగుర్తి యినసభవారు విచారించవలసియుండుదురు. అయినను దొరతనమువారి విచారణ యొక్క నిర్ణయాంశములనుగూర్చిమాత్రమే యోచించవలయునని చెప్పబడినది. దీనియభివృద్ధికి సంబంధించిన ముఖ్యవిషయ మేమైన నున్నయెడల చెలపవచ్చును. ఈసభవారు నవంబరు రెవతేదిని ఢిల్లీలో సమావేశమగుదురు. అవసరమైన పట్టణములను దర్శించెదరు. వీరికిగావలసిన సహాయమును స్థానికప్రభుత్వములవారును, నితరులను నొసగుదురని దొరతనమువారు విశ్వసించుచున్నారు.

అప్పుగు ఇండియా బ్యాంకు.

సిమ్లా అక్టోబరు 9:— ఈబ్యాంకు స్థితిగతులను గురించి రూఢియైన సంగతులు తెలిసినవా రిట్లుచెప్పుచున్నారు:— బ్యాంకు భాగస్వాములకును, సామ్యు నిలువజేసికొనిన వారికిని, కార్యనిర్వాహకులు పూర్తిగా సామ్యుచెల్లించగలరే లేదో, ఇంతవరకు తెలియరాలేదు.

బర్రా

యుద్ధసహాయనిధి

బర్రా ఆయిలకంపెనీవారి సహాయము

రంగూను అక్టోబరు 9:— “వేల్పురాకుమారుడుస్థాపించిన యుద్ధనిధికి 5000 పానులను, బెలిజియము దేశీయలసహాయము నెలకొల్పబడినదనికి 1000 పానులను, రెడ్ క్రాసు నిధికి 100 పానులను, 50 లక్షలరూపాలను భారతీయయుద్ధ నిధికిని బర్రా ఆయిలకంపెనీ వారిచ్చిరి.

4 అణాల పద్ధతిని మానివేయుట.

రంగూను అక్టోబరు 10:— బర్రాలో నెలకొల్పబడిన యుద్ధనిధిసంఘములవారు రూపాయయిచ్చినను పుచ్చుకొనుచున్నారు. అంతకుతక్కువక ఎంతయిచ్చిననుకల నూడ పుచ్చుకొనుచున్నారు. అందుచే పావలా పావలాచొప్పున చందా వసూలుచేసి నిధిని నెలకొల్పవలసిన సంఘమువారు దొరతనమువారితో నాలోచించి, ఆ ప్రయత్నమును మాని వేసిరి.

దొంగా!

నాల్గవ ప్రకరణము.

“లక్ష్మీనారాయణగారూ, నేనీశేఖరులుండేరి, విశాఖపట్నం పోతాను,” అని విశ్వనాథము పల్కెను. అసామానంతయు దాసలిజాత్రతోదాచి, తనదగ్గరనే యుంచెను. లక్ష్మీనారాయణ, ఆశ్చర్యమిగుల్పె, “అదోకీ ఏమీ చెప్పకుండా, వెళ్లిపోతారా? ఏదైనా మార్గంచూపించి మతేవెళ్లవలసిందని వాచారడ,” అనెను. “నేనుండడం ఎందుకూ? వీరాస్వామిగారికి పనితేలిక జోతుంది కూడానా? నిన్ను నేనీశేఖర వస్తానని చెప్పడం తోడనే, అత్రుకతో పాపరాత్రల్లామేలుకొని కూర్చున్నాను.

నియండ్ వీరాస్వామిగారు! వెళ్లిపోతాను. ఇప్పుడు నుమారు పదకొండు గంటలైంది. ఇంకోగంటలో బండే కస్తుంది.”

“నే నేంజేస్తాను నిద్రనుకొంటే, నావస్తువులు నాకే పుచ్చేవెన్నెరా, మీమేలుమరువన” అని వీరాస్వామిపల్కెను.

“ఏమిటి మీవస్తువులు పోయాయా? ఎవరు తీసుకొని పోయారు?” ఈమాటలకు వీరాస్వామి కొంగెముతోట్రుపాటు కలవాడై, “బాబూ. నిన్నరాత్రి మనవిచేసుకొన్నానుకా, అట్లా అంటారేమిటి?” అని పల్కెను.

“అబ్బే, మతేమీలేదు. వస్తువులు పోయిన వాడికి తీసుకొనిపోయినవాడు. చాలాదెగ్గరవాడు. వాటంబటవే వస్తాయివస్తువులు. ఏవీదానూ! ఇట్లాతే” వీరాస్వామి మొగము క్రమముగా కఠినమీయెను.

దాసు తన యొదనున్న మాటలోనుండి, వస్తువులను బయలు వెట్టునప్పటికి వీరాస్వామి నిర్విణ్ణుడై, తేచి నిల్పుండెను. పారిపోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడని, గ్రహించి, విశ్వనాథము లక్ష్మీనారాయణగారిని జూచి,

“అయ్యా! ఆమనివీరి పోనీకండి, పారిపోతాడు, మీఖయిడిగా ముందు పట్టుకొండి” అనియాదనిచ్చెను. లక్ష్మీనారాయణ కేమాటలర్థము కాకుండుటచే కావాలి, వెళ్తేమాపు మావ నారంభించెను, ఇంతలో విశ్వనాథము వీరాస్వామి చేయింబట్టుకొని, లక్ష్మీనారాయణ గాం యొద్ద కాతని లాకుకొని పోయి,

“అయ్యా వీడిచేతులకు మురుగులు తగిలించండి, పూర్తిగా లోకాన్ని మోసంచెయ్యడానికాలోచించాడు. కొంచెము తిప్పిపోయింది కాని, లేకపోతే, నిష్కారణం, అప్పలస్వామి గారి సామ్యంతా వారింజేవాడే!” అని పల్కెను. “నన్నెందుకు పట్టుకోవడం సామ్యుదొరికింది కదా”

“ఫీ నోరుమూయి, దొంగా! పరువంతాబుగ్గి లోకంపు కొన్నావు. నేను, ఈవేళేస్తాన్ను నీఇనుపవెట్టె ఉన్నది తోడిచేస్తానని చెప్పిభయంచేత రాత్రల్లా మేలుకొని, ఇనుప వెట్టెక్రిందదాచినదల్లామేడమీడికీతీసుకొనిపోయి, మంచందగ్గర గోడలో దాచావు. నిష్కారణం ఆయనసామ్యంతా వారింజేవాడే, దొంగా!” అని విశ్వనాథమతి రోషముతో పలుకనప్పటికి, వీరాస్వామి, భయకంఠితుడై, గడగడవణక జొచ్చెను. లక్ష్మీనారాయణ యరదండములనుదెచ్చి వానిహస్తములకు తగిలించెను,

“అయ్యా! మీమేలుమరువన. నిష్కారణం, మీయరాక పోతే, టోపిలో పడేవాళ్ళమే! విశ్వనాథంగారు! ఎల్లాదొరికింది, ఈ ఆస్తంతా?” అని లక్ష్మీ నారాయణ ప్రశ్నించెను.

“ఎవరిదో డబ్బుతనదగ్గర ఉందనిచెప్పారుకా? ఆపయి దొంగతనంకూడా చాలా చిల్లంగాకనబడ్డది. అమరాయితో కోస్తేనేకాని, అతాళంరారుకదా, నిన్నరాత్రి నేను ప్రయత్నించేసరికి బోలెడంతగోలైంది. ఈమనిషే నిజంగామేలుకొనేఉంటే అది వివరపడతేప్పదు. వెళ్లాంబిడ్డలను పంపించేవాడు, రెండుకోజులనుంచి, బంగ్లాకునుకూడా వైన పడుకోమంటున్నాడు కదా? ఆపయిన, చాలాకాలంనుంచి పని కూడాలేదు. అందుచేత ఈలిగా ఆర్థన ప్రారంభించాడు. ఇకన్నీ ఆలోచించగా కొంచెముమానం పుట్టి, ఈవేళేస్తాన్ను ఆగిది పరీక్షచేస్తానని చెప్పెను. అదివరకాకా ఇనుపవెట్టెక్రింద దాచినది, నిన్నరాత్రల్లా మేలుకొని, మేడమీద గానాడు. ఇనుపవెట్టె ఇటూ అటూ దొర్లించినట్లు సీమెంటుమీద ఆకవాల్తుంటే, నేను దానూ, వెట్టెనివైకివెట్టి, ఈసంగతి కనుక్కొన్నాము. ఆపయిన మేడమీడికీబోయి చూసేటప్పుటికి ఆక్కడ కిటికీదగ్గర అంగుస్తముడ కనపించింది, దానితోనమే అది ఇతనిదేనో కాదో అని మీదగ్గరకు దాసును పంపించాను. ఇతగాడు పూర్వం కంట్రాక్టుపరిచేవాడని చెప్పారు కాని, నా అనుమానం బలమైంది. గడితాళం పరులగొట్టి లోపలప్రవేశించి, గడిచర్యమూ పరీక్ష చేసేటప్పుటికి ఉన్నట్లంట కనబడింది. మిమ్మల్ని మోసంచేయవలెనన్న బుద్ధితో వీడిపనిచేసాడు. నిష్కారణం అప్పలస్వామి సామ్యుచారింజేవాడే?”

“దొంగా ఎంత పాడుపనిచేసావు, అనుభవస్తావుచే” విశ్వనాథంగారు? మీ కనేకవేల నమస్కారాలు.

“రైలువచ్చేవేళయింది. పనుదికూడావూ. దాసు ముగం పోవాలి. కలవు. లక్ష్మీనారాయణగారు!” అని దాసుతోగూడి విశ్వనాథము రైలుస్టేషనువేరి మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకింకికి బోయెను.

జాబులు

I

ఫాస్టర్స్ డిపార్టుమెంటులో లోకమునవి.

అయ్యా,

ఈ సంవత్సరము గంటూరుజిల్లాలో జనవరి 1 వ తారీఖునంచి దొరకమువారు, ప్లాన్ లేవనలను తీసివేయుచు, తల్లిబంధమును యద్యోగముల యోగ్యతలైనను విచారింపక పనిమండి తొలగించిరి. సంవత్సరములకొని అవయిలకా వాకడచేసి, ఇప్పుడు జీవనోపాధిక, నిరాధారులై తిరుగుచున్న ఒకరిద్దరు ప్రామాణ్యము కలరు. వీరి, దుస్థితిచెప్ప నలవి కాదు. ఇంకొక డిపార్టుమెంటులో ప్రవేశించుదమన్న పని దొరక చే దొరకను. సంవత్సరముల తరచుడి పనిచేసినయెడల వారియోగ్యతల ననుసరించి, భావపరచుట దొరకతమువారి భర్తముకదా? వాపట్ల ప్లాన్ లేవనలలో తగ్గించబడినవారు అద్దరు. అందు మగ్గురు వయసుమీరినవా రగుటవలన సామాన్యముగ ఇంకొకపని ఆశించరు. పాపము! వీరినీలి శోచనీయుము. నాలుగవవానికి డిప్యూటీ రెంజరుపని ఇప్పించబడినది. మిగిలిన ఇద్దరిలో ఒకనికి కొద్ది భూవసతియ్యెన్నిది. అతడు ఇంకొక వాకడదొరకకు దుగ్గ భమిని తలచి స్వగ్రామముచేరి వ్యవసాయము మొదలుపెట్టినాడు. ఇక అరవవాడు ప్లాన్ లేవనలను తీసివేయుటవలన కలిగిన అపదయంతయు తానే అభిభవించు చున్నాడు. ఇతడు డిప్యూటీ రెంజరు పనికి అర్హుడే. వినశేమి? ప్రాపకములేని కారణమువలన, అఖరుకు ఫాస్టరు పనియైనను దొరకలేదు. ఇతనినుభవమునకు మితిలేదు. ఉద్యోగము పోవుట, వీధికము. ఇంకొక ఉద్యోగము దొరకకపోవుట. వీనితోడు కుటుంబీకుడై యుండుట. ఇతని అవస్థ ఊహించు కొనుటకుగూడ కలకవడదు. ఇతని వయస్సు 24 సంవత్సరములు అడవి యిలాకాలో 5 సంవత్సరములు పనిచేసినాడు. వీనికిగల యోగ్యతాపత్రములు అక్కరలేన తెలియజేయుచున్నవి. ఇన్నియున్నను ఇతనికి తిరిగిఫాస్టర్స్ డిపార్టుమెంటులో యద్యోగము దొరకక పోవడమునకు కారణ మేమనిచెప్పగలను? తమడిపార్టుమెంటులో కొన్ని సంవత్సరములు పనిచేసినవారిని యిట్లు నిరాధారుల నొనరించుట వ్యాయముకాదు. ప్లాన్ లేవన ఎత్తివేయవలసి ఎత్తివేసినారు. వినను అపవల చూచుచుండినవారికి ఇంకొక పని ఇయ్యవచ్చుకే?

మదరాసు 9-8-14 న. హనుమంతరావు.

II

బుందరులో దసరామహోత్సవము.

అయ్యా,

హిందూదేశమున నూతనాదర్శములు విజృంభింప మొదలైనది నాలుగైదు సంవత్సరముల దసరా మహోత్సవమున అంత్యంతా స్తోతరముగ జరుపుచున్నారు. శ్రీ ఆంధ్రజాతీయకలాకాల స్థాపించినది మొదలు కలాకాలతోటలో ఈ యుత్సవములు జరుపబడుచున్నవి. ఇప్పటికి మూడునాలుగు సంవత్సరములయెడి జాతీయకలాకాల విద్యార్థులు సామాన్యముగ జరుపబడు వ్యాయామములకు తోడు సర్క్యుసు పవలనుజేసి చూపుచు పురజలను ఎక్కువగ సంతోష పెట్టుచున్నారు. ఈ సంవత్సరమే విద్యార్థులవలన గలిగిన ప్రోత్సాహముచే మరెండు స్కూలు సంఘములు గ్రామములో బయలుదేరి, వారుగూడ దసరామహోత్సవ వ్యాయామముల సందర్భమున వారి కాలియను జూపిరి. ఈమూడు సంఘముల వారికి మొత్తముమీద ఆరవత్సరములను దసరా సంఘమువారు 2 ముమాముచేసి ప్రోత్సాహ పరచిరి. ఈ దసరా సందర్భమున ఆంధ్రదేశములోని వస్త్రాదలకు కుస్తీ యొకటి ఏర్పాటుచేయుచున్నదని పత్రికాపాఠకులు చదివినయెన్నారు. ఆ కుస్తీకి పదుమగ్గురు వస్త్రాదలు దగ్గభాషుచేసి గురు హోరైరి. ఇంతనిరుత్సాహమునకు కారణములు రెండునైతియున్నవి. అందు మొదటిది చాలాసంత కష్టపథి లేకపోవుట. పత్రికపంపలముల నుంచిగాని, విశాఖపట్నం నుంచిగాని ఇంక నెన్నుకొని ప్రదేశములనుంచిగాని ఎవరను వచ్చియుండలే. నీటికీ కష్టపథి లేకపోవుటయే కారణమని యూహించవలసియున్నది. రెండవది దసరా సంఘమువారు చేసినయెన్నాటులు కలలో లకు అనుగుణముగా లేకపోవుట. ఒకే బహుమతి పెట్టి వచ్చినవస్త్రాదలను ఒకరితో నొకరిని పోల్చుచుంచి చివరకు గెలుపొందినవారికి బహుమతి యిచ్చునట్లు దసరా సంఘమువారి యెన్నాటు. అందుకు వచ్చినవస్త్రాదలు ఒప్పుకొనుట

దుస్తరముగా నుండెను. ఒకరు ఒకవర్తాయము కుస్తీపట్టినయెడల తిరిగి వారముగోజులవరకు కుస్తీ పట్టుటకు వీలుండదని వస్త్రాదలందరు ఏకమతముగా చెప్పుటచే, ప్రభువు ఏర్పాటు మార్గములనినది. అప్పుటికి వచ్చిన వస్త్రాదలలో మగ్గురు తగ్గిపోయి నలుగురుమాత్రము కుస్తీ నిలువ సామానించిరి. వారి నలుగురిని రెండు రెండు జతలగా ఏర్పాటు చేసి రు 116 ల బహుమానమును వారి అనుమతిమీదనే చెనగంగా పంచిపెట్టబడెను. అందు మొదటిజత గంటూరునండి వచ్చిన ఈమకు వైల్ మానుకును తునినండి వచ్చిన అల్లూరినడికిని కుదిరి ఈమకు గెలుపునొందెను. రెండవజత బెజవాడ కాపురములు మాగ్గుయ్య సోమయ్య వస్త్రాదలకు కుర్చినినది. వీరిరువురు సుమారు ఆరగంటనేపు అత్యంత పట్టుదలతో పోరాడి ఒకరినొకరు వెనడియక నిలచిరి. సభ్యులందరును వీరు సమానమగుదురేమోనను తలంపు గలిగియుండిరి. అప్పుడు సోమయ్య వైల్ మాను కూర్మయ్య వైల్ మానును క్రిందికితెచ్చి కదిలిమివములలోపల వీటిచిత్తునుచేసి సభ్యులను యానందింపజేసెను. విజయశ్రమినాడు జరిగిన మీటింగులో సోమయ్యవైల్ మానుకు బంగారుపతకమును బహుమాన మొనగబడునని ప్రకటించిరి. రాబోవు సంవత్సరము ఈమల్ల విద్యావికారదల నెక్కువగా లెప్పించి, అనేక శతాబ్దములనుంచి ప్రసిద్ధిగాంచి ప్రస్తుతము ష్రీరాజశలోమన్న మలవిద్యకప్రోత్సాహము కలగజేయుదురని బందరు దసరా సంఘమువారిని కోరుచున్నాను.

కోన సీతారామరావు.

III

ఉప్పగుండుూరి ప్రజలకష్టములు.

అయ్యా,

ఒంగోలుతాలూకాలో ఉప్పగుండుూరి అనుగ్రామము మిక్కిలి వ్యాపారముజరుగు స్థానమయ్యున్నది. ఇది రైల్వేస్టేషనుకు సుమారు రెండుమైళ్ళదూరములో నున్నది. సదరు రైల్వేస్టేషనును స్థాపించి యిప్పటికిసుమారు పదకొండు సంవత్సరములయినది. ఎనిమిది సంవత్సరములక్రిందట నిది భూముచేయబడినది. ఈమట్టుపట్ల గ్రామాదుల స్టేషను మధ్యస్థముగానున్నది. ఈ గ్రామమందు రెండు విద్యుత్పూర్వ కిలుగలవు. తదితరసంబంధములను వర్తకకర్తవహారములు జాస్తిగా జరుగుచుండును. సుమారు రు 6000 లు భూమికిమును చెల్లించుచున్నది. ఇంత ప్రాముఖ్యతగల యీ గ్రామముమంచి రైల్వేస్టేషనుకు వెళ్ళుమార్గము మిక్కిలి వరదవచ్చు ప్రదేశముగానున్నది. ఒకటిరెండు వాగుగండ్లుకూడగలవు. వర్షకాలములో నీ స్టేషనుదగ్గరదిగి యామాగ్గుమున గ్రామములోకివచ్చు ప్రయాణికు లనుభవించు కష్టములను చెప్పజాలను. వీనిని మాత్రాలా కాబోర్డువారికి మహాజరు అర్జీలమూలకముగా విన్నవించుకొనగా ఇప్పటికిసుమారు మూడు సంవత్సరములక్రిందట సదరు రైల్వేస్టేషనునుంచి మాగ్రామమునకు రోడ్డుజేయుటకు డ్రిగ్గానించి కొలతలు వర్తరాపనులు మా తాలూకాబోర్డువారు జరిపించినారు. అప్పటినుంచి, యిప్పటివరకు నేకకారణముచేతనో అపనిని అరంభించియుండలేదు. తదపరి యీవిషయమై జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి కన్ని అర్జీలిచ్చుకొనినను మట్లాడియుండలేదు. కష్టకాలములో ఈస్టేషనుకర్త తనోస్థిలుదారుమొదలగు ఉద్యోగస్తులదిగుట తలపించినప్పడు గ్రామాధికారులు ఒక్కొక్కరికి రెండేసి గాండ్లయెడలను కట్టి వారలను స్టేషనునుంచి గ్రామమునకు, గ్రామమునుంచి స్టేషను కు చేర్చుట కలన వారలకు ప్రయాణీకుల కష్టములంతగా కనపడుటలేదు కాబోలు. ఈకష్ట మీవిధముననుండ నీమధ్యలో సదరుస్టేషనునుంచి, యే వ్యాపారములేని, ప్రయాణీకులు నడువనిపెద గంజాము గ్రామమును కొకమట్టిగొడ్డును వేసినారు. అమట్టిగొడ్డున నైన నీ గ్రామమునకువేసినయెండిన ప్రయాణీకులకెంతో సుఖకారిగా నుండును. ఇన్నికష్టములకులొనై రైల్వేస్టేషను చేరునప్పటికి సదరుస్టేషనులో నిలువనీడలేక ప్రయాణీకులు యెండ, వానల సాలుకాలకలినప్పుడు కాబట్టిమాఒంగోలుతాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగాను ఉప్పగుండుూరి రైల్వేస్టేషనునుంచి గ్రామమువరకు నొకరోడ్డు జేయుటకును, రైల్వేకంకెనీవారు. సదరుకష్టగుండొనై రైల్వేస్టేషనుకర్త ప్రయాణీకులనుటకు తగువసతి యేర్పాటుచేయుటకు వేడుచున్నాము.

ఉప్పగుండుూరు. ఒకగ్రామవాసి.

IV

ఏలూరు గానసభలు - ఒక ప్రత్యుత్తరము.

అయ్యా,

కడచిననెల 26 క లేని కృష్ణాపత్రికలో ఈ. సి. కాశ్రి గారు ఏలూరు గానసభల విషయమై యొక లేఖను వ్రాసి యున్నారు. కాకినాడ బందరు కట్టణంబులందు జరిగించుచుండు గానసభల నీలి గానమును కొంచె మించు మించుగ జరిగించడలంచి కొందరు ప్రామాణ్యమును మఱి కొందరు నాయకులు చేరి నియతీకుండి యిచ్చట గానసభలు జరిగించుచున్నారు. తొలుతనే మహాదారులయిన భవంతులు జమీందారులును బోలె జరుపుటకు శక్యముగామింతేసి ఈయూరిలో బంగారు పతకంబులు బహుకారంబుగా బడసి మృదంగ వాద్యమునందును, జంత్రివాద్యమునందునై పుణ్యము సంపాదించి వర్తించు గానశీలరను జేర్చి క్రమ క్రమముగ సభివృద్ధి చేయందలంచ మొదలు పెట్టినారు. జంత్రివాద్యముల పాతకాలలో సంగీతము నేర్చుడివారిలో మనశులంకలరు. ఈమగు వలభ్యసింహ సంగీత భాగములను భయములేక పాడించుటకై జంత్రిగాత్ర నిపుణులు వెంటింగోనవచ్చి పాడించితేకాని ప్రతీకించి కళావతులచే సభలు జరిపించుట గానసభవారి మతిము కానేకాదు. క్రమముగ మంచి సంఘ మేర్పాటు చేసినాని చందామాలముగ దగిన భవము రాబడి చూచుకొని యితర దేశస్థులయిన గాయకులను పిలిపించి వారివారి పాటలనువినుట వలని యానందమును జెంద గోరెయె యున్నారు. కాని వేటొకటిగాన. రాబోవు సంవత్సరమునకు గాన సభవారి తలంపు పరిపూర్ణముగా ఫలించునని యెంచవచ్చును. ఈ గాన సభకు సహాయముగాగూని చందాదారులుగాగూని యిప్పటికి వైశ్యులు చేరనేలేదు. సభ్యులు విశ్రమముగాదెలిసికొనంబూ నకవైశ్య శిరోమణులును ఆశ్రిత పోషకులును అమాయకులు. నగు శ్రీమోతే గంగారాజు గారిని గూర్చి నిష్కారణముగా వీరేల వ్రాసికో తెలియకున్నది. శ్రీగంగారాజుగారికి గాన సభాసంబంధము లేకమేనిలేదు. మా పురంబులో నీ సంవత్సరము జరిగిన యార్య వైశ్య కాకఫరకెను విషయమై శ్రీగంగారాజు గారధ్యక్షులై తయారవచ్చుకొని విజయించియూ, నెల్లవైశ్యుల కేకభవంపంజేసియు నందలైతవలయుద్ర వ్యంబు వైశ్యులవలన నేకపంజెయి, మహాత్మామాలై తత్తదైశములనుండి దయచేసిన యోగ్యవైశ్యులందఱును సముచితో పచారంబులు నలిపియు మూడునాళ్లు వైశ్యసంఘమున కావశ్యకంబులైన వివిధధర్మంబులంగూర్చి చర్చింపజేసియు, సంఘ సంస్కరణంబు ముఖ్యకర్తవ్యంబుగా బరిగణించి యంతటి మహాసభా సమావేశమును సమకూర్చియు సంఘములోని వీర కుద్యార్థుల విద్యాభివృద్ధికై వారిసహజత్యాగ కీలక్యంబు పెల్లడించియు సంఘదురాచారాలు సమయింప ప్రయత్నించియు జయప్రదముగ సభానిర్వహణంబు గావించిన మహాశయులగు శ్రీగంగారాజుగారి నెఱుంగనివారుండరు. సభాసదనంబునందు దమ తమ దుష్టవృత్తులను మరలించు కొందమని శపథసహితంబుగా వాక్రచ్చినవారును నిగమించితేదెని సమ్యుతించిన వారును తామునుడివిన ప్రకారము వర్తించుటకై ప్రయత్నించినవారిని జూచి పలుమాలు పరిహసించుచు ప్రమాణకొటి యందు నిలువని యెవ్వరోకొందఱు దేశోత్సవాదలు జరిగించు సమయంబులందు వైశ్యుల మేళంబులంబెట్టి నడిపించుచుండగా నది యనివార్యకార్య మగుటంబట్టి యుపేక్షితులై యుదాసీనభావంతో మెలంకుచున్న శ్రీగంగారాజుగారే యిట్లు జరిగించు చుండినని వక్కాణించుట బహుసాహసము. ఇట్లు అనాలోచితముగా అవినాశితముగా అసమంజసముగా వ్రాయుట అన్యాయమని వేరేచెప్పవలయుగా!

కందుల సత్యనారాయణ.

కరగడి గ్రామవాసుల కష్టములు:—ఇంతవఱకు వర్షములు సమృద్ధిగా కురియనందున పంటలున్నియు ఎండిపోయినవి. పశువులకు మేతదొరకుటలేదు. త్రాగుటకై ననుచువులలో నీరులేదని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

WANTED.

Wanted Immediately For the Taluk High School, Tenali, a Drawing Master. Salary Rs. 30—2—40. Men having passed Freehand Advanced Grade and possessing Technical Teacher's Certificate preferred. Apply to Rao Bahadur C. V. Subramania Sastri, Secretary.